

KULDĪGA kā viens no Eiropas izcilākajiem tūrisma galamērķiem un vienīgā no Latvijas iekļauta **Eiropas Savienības un Ķīnas virtuālajā tūrisma gadatirgū.**

→ 5. lpp.

SŅEŽANAS ZAĻKALNES MEISTARDARBI – konditorejas izstrādājumi: „Cepu gandrīz katru vakaru. Lai būtu skaisti, jāiegulda daudz laika.”

→ 8. lpp.

Nr. 140
(11 376)

Cena
0,68 eiro

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Pirmdiena, 2018. gada 10. decembris

Dzīvē galvenā ir sirsnība

Starp 20 Latvijas kuplajām ģimenēm, kas 5. decembrī viesojās Rīgas pilī pie Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa un viņa kundzes Ivetas Vējones, bija arī Vīgantī no Rendas.

Rīgas pilī kopā ar Valsts prezidentu Raimonda Vējoņu un viņa kundzi Ivetu Vējoni – visa rendenieku Vīgantū ģimene: meita Venija, mamma Evita, dēli Rodrigo un Ralfs un tētis Andris.

Ziemassvētku egles iedegšanai ģimeni pieņēma Kuldīgas Centra vidusskola. Tur mācās trīs Evitas un Andra bērni: 12. klases audzēkne Venija un septiņklasnieki Rodrigo un Ralfs. Pieteikumā sacīts, ka viņiem iemācīts darba tikums un atbildība. Venija un Ralfs darbojas skolēnu līdzpārvaldē. Mamma Evita vecāku intereses pārstāv skolas padomē. Lai jauniešiem rādītu, ka dzīve laukos nav slikta iecere, līdzpārvaldes dalībniekiem Vīgantū rīkojuši kartupeļu talkas piemājas saimniecībā, palīdzējuši rotāt skolu svētkiem, veduši Ziemassvētku egles. Vairākas

reizes viņi ieguvuši skolas balvu *Gada vecāki*. „Kad saņēmām ielūgumu, bijām izbrīnīti un apjukuši,” atzīst Evita. „Uzskatām, ka viss, ko darām, ir mūsu pienākums. Tie ir mūsu bērni, tā ir mūsu skola. Dzīvē galvenā ir sirsnība, lai ļaunums neņemtu pārsvaru. Esam ļoti lepnī, ka skola mūs novērtējusi.” Pieņemšanā Rīgas pilī viss bijis skaisti – patīkusi prezidenta un viņa kundzes sirsnība, arī koncerts. „Līdz šim domājām, ka trīs bērni ir daudz, bet tur redzējām vienreizējas ģimenes ar sešiem, septiņiem bērniem. Šie vecāki pelnījuši

daudz lielāku godu.” Piemājas saimniecībā Rendā Vīgantū audzē kartupeļus. „Vīrs vēl strādā celtniecībā, es nodarbojos ar floristiku. Zemīte mums visiem patīk, strādājam bez *ķīmijas*, un pašvaldība mūs atbalsta – varam kartupeļus dot skolām. Darbojamies un esam optimisti, kuri uzskata, ka Latvijā dzīve nav slikta, tikai jāstrādā,” tāda ir Vīgantū pārlicība. „Tā arī bērņus audzinām. Mūsējie saprot, ka viss, kas mums ir, sasniegts ar darbu.”
Inguna Spuleniece
Valsts prezidenta kancelejas arhīva foto

Kādas būvniecības prasības jāzina mazajos projektos.

→ 5. lpp.

Šodien 17.00 iedzīvotāji aicināti domes zālē uz **Kuldīgas novada plānojuma APSPRIEŠANU.**

→ 5. lpp.

JURĢA MICKUS prieka avoti: skriešana, teātris, dārzs, jūra, avatūras. Skrudenieka moto – neuztraukties par sīkumiem.

→ 9. lpp.

Trešdien, 12. decembrī:

- Pie gada uzņēmējiem un amatniekiem.
- Darīsim paši: mazi, bet vērtīgi darbi.
- Dzidrai Lācei – Atzinības krusta goda zīme.

ISSN 1407-9755

ĪRES DZĪVOKLI LAUKOS ATRAST NAV PROBLĒMU; CITA LIETA KULDĪGĀ.

→ 4. lpp.

REDZĒJUMS

Vērtību
atzišanas laiks

Tuvojoties gadumijai, tiek organizēti labdarības pasākumi, rosinot labsirdības puķi uzplaukt vai ikviena sirdī. Tas ir jauki.

Ir tādi cilvēki, kuri nemitīgi palīdz citiem, kā nu var, un patiesībā tā ir labdarība. Pazīstu sievieti, kura kaimiņniecei pārtiku no veikala nes vairākus gadus, saprotot, ka viņas bērni dzīvo Rīgā, bet māte pie tiem negrib pārcelties. Ko darīt? Brīnišķīgi, ja atrodas kāds, kurš gadiem to var darīt par paldies. Daļai cilvēku palīdzēt vajākam ir asinīs – viņi nemaz citādi neprot. Meklē saimniekus kaķēniem, sarūpē apģērbu bērniem, piegādā pārtiku veciem cilvēkiem. Viņiem aktivizēšanās labdarībā decembrī nav tik būtiska.

„Svarīgi pateikt, ka novērtējam arī šo darbu – bērnu audzināšanu un ģimenes pavarda uzturēšanu.”

Bet ir arī tādi kā es, kuriem kampanveida akcijas ik gadu labi noder. Tās liek atcerēties par labdarību, kādam noziedot, aizdomāties par citiem, un tad jau atkal var dzīvot tālāk, līdz kāda uzruna tiek sadzirdēta nākamreiz.

Skaisti, ka pirms Ziemassvētkiem tiek izceltas ģimenes vērtības. Priecājos,

Jolanta Hercenberga,
tāl. 63350568,
jolantah99@gmail.com

ka līdz ar 19 citām kuplām saimēm pie Rīgas pils kopā ar Valsts prezidentu Raimondu Vējoni un viņa sievu Ivetu egli iededza arī mūspuses cilvēki – Vīgantū ģimene no Rendas. Par izjūtām, ko tas sniedz, viņi dalās šodienas avīzē un uzsver, ka vissvarīgākā vērtība ir sirsniņa.

Gribas piekrist. Arī es esmu augusi kuplā ģimenē – vecākiem esam pieci bērni. To, ko dod dzīvošana tik lielā pulkā, vienā vārdā var saukt par sirsniņu. Ik mirkli jārespektē arī citu intereses, jāspēj pieņemt citādu viedokli, rīcību un vēlmes, jāprot piedot un palūgt piedošanu, jāmeklējusi just. Nākas arī uztraukties par otru, bet var priecāties par otra veiksmēm. Kupla ģimene nozīmē arī vairāk pienākumu.

Nesen videoierakstā feisbukā dzirdēju kādas kuldīdznieces, trīs bērnu mammas, pārdomas, cik zemu vērtējam ģimeni. Vārdos nereti to skandinām kā būtiskāko, tomēr ar darbiem neapliecinām. Kad uz jautājumu, ko viņa dara, sieviete atbild – audzina trīs bērnus, cilvēki saprotoši pamāj ar galvu, bet skaidri un gaiši pārprasa, ko viņa tomēr dara. Jo grib zināt viņas profesionālo ceļu. Jāpiekrīt, ka tas svarīgi, un daļai tā ir prioritāte, kurai pakārtotas visas citas jomas. Tomēr sievietei, kurai vissvarīgākā ir ģimene un bērnu audzināšana, esot sāpīgi ikreiz secināt: daudzu izpratnē viņa it kā nedara neko...

Kurzemnieks

laikraksts katrai ģimenei

Trīs reizes nedēļā – pirmdien, trešdien, piektdien – pastkastītēs, tirdzniecības vietās un www.kurzemnieks.lv. Meklē arī [Facebook](#) [Twitter](#) [Instagram](#)

DINA PORĪNA,
literārā redaktore, žurnāliste

Arī nākamgad man būs svarīgi:

- lai visos Kurzemnieka rakstos ir laba latviešu valoda;
- lai tie vēsta par būtisko, bet ir viegli uztverami;
- lai ceļš uz Laidu pagastu vienmēr labs un varu tur ciemoties;
- lai draudžu ļaužu darbošanās palīdz atcerēties, ka pabarot vajag ne vien miesu, bet arī dvēseli.

ABONĒT
LĒTĀK
NEKĀ PIRKTI!

MUMS ZVANA

Ja ziņo, ka klaiņo, ved uz patversmi

Kāda kuldīdzniece dusmīga, ka viņas kastrēto kaķi, kuram ap kaklu ir siksnīņa, dzīvnieku ķērājs nogādājis patversmē Saldū un viņai nācies maksāt, lai miluli atgūtu.

„Vai tā drīkst?” jautā sieviete. „Zvanījām jau pirmajā dienā uz patversmi, kur atbildēja, ka tāds kaķītis nav ievests, ka no Kuldīgas atvesta tikai kaķēnīte, bet pēc divām dienām internetā mazmeita pēc fotogrāfijas pazina, ka mūsu kaķis tur ir. Čīpa tam nav, bet tas ir kastrēts un ar siksnīņu, tādēļ var saprast, ka saimnieks ir. Kāpēc tāds jāved prom? Gribu zināt, kas rakstīts līgumā ar ķērāju – cik ilgā laikā dzīvnieks jāsavāc, ja kāds ziņo par klaiņojošu. Interesanti arī, kur liek savāktos beigtos dzīvniekus.”

Kuldīgas novada pašvaldības vides speciāliste Dace Jansone skaidro: ja kāds ziņo par kļūstošu dzīvnieku, tad pašvaldības policija paziņo ķērājam. Līgumā teikts, ka dzīvnieks tiek savākts stundas laikā. Ja suns čīpēts, tad saimnieku atrod. Ja nav un saimnieku atrast nevar, tad līdzīgi kā kaķus, kas arī nav čīpēti, tos nogādā patversmē. Par beigtajiem, uz ceļa atrastajiem paredzēts, ka tie tiek utilizēti.

Jolanta Hercenberga

PĒC PUBLICĒTĀ

Piespiest pašus satīrīt

Pēc raksta *Spītīgi dzīvo zem klajas debess* kāda kuldīdzniece ir sašutusi par bezpajumtnieku rīcību. „Viņi dzīvo vecās slimnīcas ķirurģijas nodaļā, kur viss vienos cilvēku mēslus, pudelēs un citos atkritumos. Kas notiks, kad pavasarī nāks atkusnis? Puse pilsētas smirdēs! Turklāt, kas to visu vāks, kad ēku sāks pārbūvēt? Manuprāt, tiem *bomžiem* vajadzētu pielikt klāt policistu un piespiest pašus visu satīrīt. Kāpēc visiem citiem ir pienākumi, bet viņiem tikai tiesības?”

Uzklausīja Inguna Spulniece

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai lasāt Kurzemnieku? Kas jūs tur interesē? Ko gribētu citādāk?

Elita Petreica, pensionāre:

– Abonē bērni. Es izlasu no sākuma līdz beigām. Mēs ar vīru pat sacenšamies, kurš pirmais. Tikko izlasīju gan par pilsētas egles iedegšanu, gan bezpajumtniekiem. Man aktuāla ir Aizputes iela, tur netiek tīrīta ietve, kas ved kalnā, un vēl tur regulāri nelegāli pieņem metāllūžņus.

Agnese Giberte, māmiņa:

– Avīzi abonē ome, es regulāri ieskatos. Esmu no Kurmāles, tāpēc ir interesanti lasīt par pagastā notiekošo. Vēl patīk informācija par jauniešiem. Protams, tiek izlasīta sludinājumu lapa. Man šķiet, ka vairāk varētu rakstīt par uzņēmējdarbību, jo ir interesanti uzzināt par jaunajiem uzņēmējiem.

Jānis Jirgensons, kuldīdznieks:

– Avīzi lasa vectēvs, dažreiz arī es atveru, bet reti. Par svarīgāko uzzinu internetā. Pašlaik aktuāla Ziemassvētku tēma – meklēju dāvanas un dekorus. Avīzē gribētu redzēt vairāk reklāmu un sludinājumu, lai nav jāmeklē internetā.

Rudīte Zeikmane, pensionāre:

– Abonēju regulāri. Patīk lasīt par jaunumiem gan šeit, gan Skrundā, gan Alsungā. Parasti izskatu visu avīzi, nedaudz pietrukst plašāku Ārijas Rudlapas dārza padomu. Bet man šķiet, ka *Kurzemniekā* tiek rakstīts par daudzām un dažādām tēmām.

Dace Gulbe, mājsaimniece:

– Pašlaik neabonēju. Avīze iznāk trīs reizes nedēļā, un nav laika izlasīt. Ziemā atkal varētu pasūtīt, jo nu laika ir vairāk. Mani interesē psiholoģiskas tēmas, patīk lasīt par mūspuses cilvēkiem un uzņēmējdarbību. Gribētu vairāk par tiem, kuri atgriezušies no ārzemēm.

Daiga Eglīte, strādā Kuldīgas slimnīcā:

– Avīzi pārku. Man ir mode *Kurzemnieku* sākt lasīt no otra gala. Vienmēr izlasu sludinājumus un ziņas par pasākumiem. Manā vecumā vairāk interesē kultūra. Aktuāla ir dzīvokļu tēma, un prieks, ka beidzot sāks par to rakstīt. Trūkst informācijas par daudziem sadzīviskiem jautājumiem, un vienīgā vieta, kur to var uzzināt, ir tieši avīze.

Lāsma Reimane, Annas Adriānas Mucenekas foto

Kurzemnieks
Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore
Daiga Bitiniece –
63350567;
reklāmas
nodaļa –
63324881;
sludinājumi@
kurzemnieks.lv

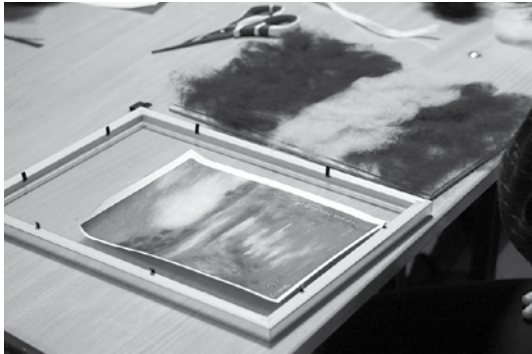
Izdēvējs –
SIA Jaunais
kurzemnieks.
Reģ. apl. nr. 1400.
Iespiests
SIA Poligrāfijas
grupa Mūkusalā
Rīgā, Mūkusalas
ielā 15a.
Metiens – 3402.

Svētku dāvanu darbnīca

Nīkrāces atpūtas centrā vairākas dienas varēja sev vai tuviniekiem sarūpēt svētku dāvanas.

Kultūras organizatore Inga Ezeriete, kurai patīk rokdarbi, stāsta, ka pašu gatavotais ir sirsnīgs un vienā eksemplārā: „Esam izgatavojuši vilnas gleznu, apsveikuma kartītes enkaustikas tehnikā, vecajām lietām piešķirām jaunu dzīvi, piemēram, no pudelēm taisījām svečturus, dekupējām burkas, vēl taisījām mājas gariņus, cepām Ziemassvētku cepumus.”

Darbmācības stundas laikā pie Ingas vilnas gleznu darbnīcā ciemojās Nīkrāces pamatskolas 7. un 8. klases skolnieces. Leina Blaževica priecājās: „Pirmo reizi taisu vilnas gleznu! Bija diezgan sarežģīti. Uz lapas liek pamata krāsu, veido formu, tonē un, kad viss gatavs, virsū liek stiklu no līdzī paņemtā rāmja, kas vilnu

Gleznai vajadzīga vilna un fotorāmīši. Uz tā pamata zīmējumu veido no dažādu krāsu vilnas. Beigās rāmja stiklu liek virsū un ļauj vilnai nospieties.

nospiež.” Skolas tehniskā darbiniece Kristīne Brūvere atnākusi apgūt ko jaunu: „Taisu mājas gariņus. Sen jau tas bija prātā. Process ir vienkāršs: vajadzīgs lina maiss, tajā tiek iepildīta vilna, tad sasien un dekorē, kā vēlas. Mana meita atnākusi

Kultūras organizatore Inga Ezeriete Nīkrāces pamatskolas 7. un 8. klases meitenēm rāda, kā jāveido pamats vilnas glezai.

izveidot glezniņu. Gan jau Ingai atkal būs jaunas idejas, lai mēs varētu piedalīties.”

Annas Bivbānes teksts un foto

Arī pašiem sevi jāšargā

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Kuldīgas daļa novembrī ugunsnelaimēs steigusies palīgā deviņās vietās.

Dienesta pārstāve Vendija Pikše norāda, ka visvairāk ugunsgrēku izceļas, nepareizi lietojot apkures sistēmas, bet Adventes laikā risks ir arī vainagu aizdegšanās.

DEGUŠAS VAIRĀKAS ĒKAS

Kuldīgā bijuši divi lieli ugunsgrēki. Vidus ielā ar atklātu liesmu degusi divstāvu dzīvojamā māja (50 m²). Pirms dzēsēju ierašanās to pametis vīrietis, kurš vēlāk nodots mediķiem. Grants ielā dedzis divstāvu mājas starpstāvu pārsegums un jumts (30 m²). Viens cilvēks evakuēts, vēl viens izglābts. Padurē 400 m² deguši saimniecības ēkā, kurā atradās malka un sadzīves priekšmeti.

Lielākā daļa bojāgājušo nosmok dūmos, nevis sadeg. Dūmu detektoru var nopirkt vidēji par desmit eiro.

Vēl bijuši izsaukumi uz vietām, kur degusi vieglā automašīna, 5 m² meža zemsedzes, elektrības kārbā un 2 m² griestu pārseguma, mājas starpsiena un starpstāvu pārsegums. Divi izsaukumi saņemti, kad dūmvadā deguši sodrēji, un vēl divi uz vietām, kur, nepareizi lietojot apkuri, radies stiprs piedūmojums.

DETEKTORI UN DŪMVADI

Izplatītākais cēlonis esot nepareizi lietota apkure un nepareizi izbūvēta sistēma. Neiztīrīta dūmvada dēļ aizdegas sodrēji, un Latvijā VUGD ik gadu saņem vairāk nekā 500 šādu izsaukumu.

Statistika liecina, ka šogad ugunsgrēkos dzīvību zaudējuši 67 cilvēki. Šiem traģiskajiem notikumiem ar apkuri raksturīgs tas, ka gandrīz visi cilvēki bijuši pensijas vecumā un ugunsgrēki lielākoties izceļušies vēlā pēcpusdienā un vakarā, kad virtuvē uz plīts top vakariņas vai māja tiek sildīta pirms došanās gulēt.

Lielākā daļa bojāgājušo nosmok dūmos, nevis sadeg, tādēļ ieteicams ierīkot dūmu detektoru. To var iegādāties mājāsaimniecības preču veikalā, cena – ap desmit eiro. To iestiprina sienā vai griestos, un sadūmojuma gadījumā atskan spalgs signāls.

V.Pikše uzsver: dūmvadus tīrīt ir svarīgi, jo degošie sod-

LAI SVECE NEIZRAISĪTU UGUNSGRĒKU:

- pirms aizdegšanas jāizsaiņo;
- stabili jānoliek uz nedegošas virsmas;
- bez uzraudzības nedrīkst atstāt ne brīdi;
- jāpārlicinās, ka tā atrodas drošā attālumā no priekšmetiem, kas spēj degt;
- nedrīkst turēt citu siltuma avotu tuvumā, piemēram, uz televizora, radiatora, iekurtas krāsns vai kamīna;
- jāuzmana, lai tā nav pieejama bērniem un mājdzīvniekiem;
- jāatceras, ka želejveida sveces ar dekoriem nav paredzētas dedzināšanai.

rēji rada augstu temperatūru, kas dūmenī var radīt plaisas, bet pa tām var aizdegties ēkas konstrukcijas. Vismaz reizi piecos gados jālūdz sertificētam speciālistam dūmvadu apskatīt. Arī malkas plīti ar laiku parādās spraugas, pa kurām var izkļūt dzirksteles, tādēļ tā jāatjauno.

ŠOMĒNES – ĪPAŠA BĪSTAMĪBA

Decembrī VUGD ik gadu tiek izsaukts uz ugunsgrēkiem, kas radušies no aizdegtām svecēm. „Pagājušogad tādi bija 23 – dzīvojamajās telpās, virtuvēs, tirdzniecības vietās,” stāsta V.Pikše. „Šogad reģistrēti jau desmit, un vienā cietis cilvēks.”

VUGD aicina sveces vainagos nededzināt vai arī ne mirkli tās neatstāt bez uzraudzības. Bet elektriskajos rotājumos jāpārlicinās, ka spuldzītes virtenē nav bojātas.

Jolanta Hercenberga

Nominētas Alsungas vidusskola un KMHZV

Draudzīgā aicinājuma fonda rīkotajā *Skolu reitingā 2018* nominēta 51 mācību iestāde, tai skaitā Alsungas vidusskola (lauku skolu grupā) un Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskola (specializēto skolu vidū).

12. decembrī Vidzemes koncertzālē *Cēsis* pēc centralizēto eksāmenu rezultātiem tiks pasniegtas ikgadējās balvas četrās grupās: ģimnāzijas, pilsētu vidusskolas, lauku vidusskolas un specializētās skolas. Vairāk par fondu un reitingu: www.konkurss.lv.

MEDIĶI INFORMĒ

Vīrieši gūst dažādas traumas

Stāsta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe Dārta Girgensone.

No 30. novembra līdz 7. decembrim dienesta mediķi devušies uz 69 izsaukumiem. Ārstniecības iestādē nogādāts 41 pacients, no tiem pieci bērni. Reibumā bijuši astoņi pacienti, no tiem viena sieviete.

Sieviete (95 gadi) istabā kritusi, aizķeroties aiz paklāja, un ar vaļēju galvas brūci nogādāta slimnīcā. Rendā vīrietim (33) kāja aizķērusies sētā, viņš uzkritis uz metāla stieņa un savainojis aci. Ar vaļēju galvas brūci viņš aizvests uz slimnīcu. Vīrietis (62), zāģējot malku, traumējis pirkstu. Ar plaukstu pamatnes un plaukstu lūzumu viņš nogādāts ārstniecības iestādē. Nīkrācē vīrietis (41) izlēcis pa trešā stāva logu un ar politraumu nogādāts ārstniecības iestādē. Alsungā vīrietis (30), kompānijā spēlējot hokeju, pagriezis kāju, kritis, lauzis apakšstilbu un uz grūbūlainā ledu saskrābējis roku. Laidos vīrietis (58), stumjot garāžā motorolleru, paslīdējis, un braucamais viņam uzkritis virsū. Slimnīcā viņš nonācis ar vaļēju galvas brūci. Īvandē balķvedējs saslīdējis un apgāzies ar kabīni uz šofera (33) pusi. Ar galvas sasitumu viņš nogādāts ārstniecības iestādē.

Skrundā astoņus mēnešus vecam puisītim, pēc mātes stāstītā, uzkritusi kumode. Ar iespējamu smadzeņu satricinājumu mazulis aizvests uz slimnīcu.

Uzklausīja Iveta Grīniņa

Jauks satikšanās un atmiņu brīdis

Kuldīgas friziere Līga Sokolovska savā 70. dzimšanas dienā bijušajām kolēģēm sagādājusi pārsteigumu. Tie, ar kuriem kopā strādāts sadzīves pakalpojumu kombināta frizētavā *Metropoles* telpās, bija aicināti uz novada muzeju.

JAUNĀS NEKLAUSĪJA

Darbabiedrenes atceras, ka Līga par frizētavas vadītāju strādājusi kopš 80. gadu vidus. Atminās frizētavas *Marika* īpašniece Marika Smirnova: „Jājautā, kā viņa varēja mūs savaldīt, jo mēs, jaunās, neklausījām. Noteikumi bija stingri, darbā jābūt no septiņiem rītā. Klienti rindā gaidīja no sešiem rītā un visu dienu. Divas maiņas strādāja sievietes un vīrieši zālē, kur katrā pa septiņiem spoguļiem, vēl bija kosmētiķes. Kolektīvs jauks, bet katra tajā ar savu raksturu.”

Vadītājas dzimšanas dienā sapulcējās vismaz 24 darbinieces, kuras gandrīz visas joprojām strādā. M. Smirnova aprīno amata māsas, kurām jau pāri 70, bet kuras vēl aizvien iet uz darbu, piemēram, Maiga Šulce, Aina Kaltnece, Dzidra Apškalna. „Par frizieriem Kuldīgā grāmatu varētu sarakstīt – iztaujāt, kur frizētavas bijušas, pierakstīt atmiņas,” Marika prāto.

Ilggadējā Kuldīgas friziere Līga Sokolovska 70. dzimšanas dienas viesus uzņēma muzejā.

DĀRZA SVĒTKI NOVEMBRI

Līgas kundze smejas, ka ekskursiju pa muzeju sākusi ar ierosinājumu roku pacelt tiem, kuri šeit nav bijuši. Tādu bijis daudz. Viesību dalībnieces priecājās, ka reizē ir gan ekskursija, gan atjautības spēles, arī brīdis pie galdiņiem ar uzkodām. Ļoti patīkama vieta, kur pabūt kopā un atcerēties piedzīvoto.

Gaviļniece priecājas, cerot, ka viesi ir apmierināti: „Ikdienā esam katra par sevi, bet saikni uzturam visu laiku. Lielās jubilejas cenšamies nosvinēt kopā. Viņām jau gribas pie manis nākt – esam šad tad manā dārzā kaut ko sarīkojuši. Bijuši dārza svētki Putnudzārzā, kad ziemā līdz ceļiem bridām pa ūdeni. Sākumā domāju jubileju svinēt vasarā vārdadienā, bet tad nolēmu, ka vajag īstajā datumā – 30. novembrī. Svinēju ne ar bērniem un radiem, bet kolēģiem. Mājā telpas nav tik lielas.

Meita Jolanta Mediņa (muzeja darbiniece – aut.) ierosināja svinēt muzejā, lai visi satilptu. Direktors piekrita. Ļoti jauki, ka darbinieces mūs izvadāja, visu izstāstīja.”

SAIME BIJA LIELA

Līgas kundze sadzīves pakalpojumu kombinātā pavadījusi gandrīz visu darba mūžu. Viņa uzsver, ka no *Metropoles* laikiem ir vislabākās atmiņas: „Sāku kā friziere, ilgus gadus strādāju kombināta kadru daļā, tad atgriezos *Metropolē*. Saime bija liela. Frizētavas darbojās arī viesnīcā *Kursa*, Alšungā un Skrundā.”

Jautāta, kā profesiju izraudzījies, L. Sokolovska teic: „Mamma strādāja frizētavā par kasieri. Es pēc vidusskolas aizgāju mācīties par frizieri – pati nezinu, kā tas izveidojās. Bet, ko iemācies, to neviens nevar atņemt.”

Inguna Spuleniece
Annas Adriānas
Mucenekas foto

Kas tik viss nenotiek skolā!

„Kad valsts svētku nedēļa ar patriotisku koncertu, erudīcijas konkursiem un sacensībām *Superpuika* bija aizvadīta, sākās nākamās aktivitātes,” Turlavas pamatskolas direktore Lāsma Veigelte stāstītais pārlicina, ka diņu dienu kolektīvā nav.

Piemēram, 6. klases komanda skolas godu aizstāvējusi novada konkursā *Pagasts. Pilsēta. Valsts*, parādot zināšanas par senajiem amata rīkiem, pazīstamajiem cilvēkiem, tautasdziesmām utt.

SPORTS

Turlavnieki pazīstami kā labi sportisti, tādēļ likumsakarīga ir 8. un 9. klases meiteņu sudraba medaļa novada basketbola sacensībās. Piecgadīgie un sešgadīgie drosmīgi piedalījušies bērnu audzēkņu sacensībās Kuldīgas vieglatlētikas manēžā. Reizi nedēļā uz baseinu dodas gan šie bērni, gan 2. klases skolēni. Bērni un vecāki augstu vērtējot iespēju apgūt tik svarīgo prasmi peldēt.

PRET ATKARĪBU

Skolēnu līdzpārvaldes vadītāja Inita Šķēle un vietniece Sabīne Sanija Šēle jau kopš oktobra sociālajā dienestā kursos mācījušās par atkarību problēmām. Zināšanas meitenes likušas lietā, vadot nodarbības sākumskolas audzēkņiem, kuri ar interesi klausījušies stāstījumā par aizraušanos ar datorspēlēm, labprāt iztaujājuši un pildījuši uzdevumus.

Turlavas pamatskolā atklāta fotogalerija – izlikti skolēnu labākie darbi, kas konkursā *Mana zeme – Latvija* ieguvuši visvairāk balsu.

KARJERA

1.–6. klase tikusies ar strausu un kazu fermas *Nornieki* īpašnieci Andu Šimani, klausījusies stāstījumu par biznesa iespējām laukos. Beigās katra pagatavoja Ziemassvētku dekoru no strausu spalvām un citiem materiāliem.

ZIEMASSVĒTKI

3. decembra rītā pirmo sveci Adventes vainagā audzēkņi iedeguši kopā ar mācītāju Mārtiņu Burki-Burkevicu. Viņš aicinājis pārdomāt, kāds katram ir Ziemassvētku gaidīšanas laiks. Līdz svētkiem mācītājs skolu apciemots reizi nedēļā, lai runātu par draudzību,

piedošanu un citām vērtībām. 21. decembrī nodarbību apmeklētāji aicināti uz pasākumu *Vislielākā dāvana*, ko palīdzējusi sarūpēt Lipaiķu draudze.

Šodien sešgadnieki, kā arī 2. un 4. klase dodas uz Ziemupi satikt Ziemassvētku vecīti un piedalīties darbnīcās. Lai svētkiem sagatavotos pa īstam, skolēni kopā ar vizuālās mākslas skolotāju Laumu Astru Grīnvaldi gatavo dekorus un rotā skolu.

Uzklausīja
Inguna Spuleniece
Turlavas pamatskolas
arhīva foto

Laukos rindā gaidītāju maz

Ja īres dzīvoklis vajadzīgs cilvēkiem pagastos, Kuldīgas novada domes dzīvokļu komisijai parasti izdodas ātri piemeklēt īsto variantu. Grūtāk, ja prasītājs grib dzīvot pilsētā. Šīgada pēdējā sēdē vairākiem lauku iedzīvotājiem izdevās dzīves apstākļus uzlabot.

VISIEM PALĪDZĒT NEVAR

Divi iesniegumi bija no jauniešiem ārpusģimenes aprūpē. Viena bijusi aizbildnībā, deklarēta pagastā, bet vēlas dzīvot Kuldīgā. Diemžēl pilsētas rindā viņu uzņemt nav pamata, tādēļ meitene uzņemta rindā pagastā. Otra meitene, kura dzīvo bērnu namsā, pilngadību sasniegs maijā. Dzīvokļu speciāliste Elīna Iljina ieteica šo jautājumu atlikt līdz pavasarim.

Kāda kundze privātpašumā deklarēta vienā pagastā, bet darbu atradusi citā. Iespēju izbraukāt nav. Pagasta pārvaldes atzinumā teikts, ka ģimene, kurā ir trīs bērni, dzīvo lielā šaurībā. Bet vietā, uz kuru labprāt pārceltos, var piedāvāt tikai 17 m² vienistabas dzīvokli. Komisija sprieda, ka tā nav izeja, un jautājumu atlika, līdz apstākļi tiks noskaidroti sīkāk.

Toties pilsētas rindā uzņemta pirmās grupas invalīde no Kuldīgai tuva pagasta. Viņai dzīvoklis ar malkas apkuri atrodas otrajā stāvā.

MĀJOKĻUS ATROD

Kāda lauku sieviete kopā ar nepilngadīgu meitu un māsu grib pāriet uz citu pašvaldības dzīvokli, bet cita sieviete labprāt ietu uz viņas mājokli. Šo lūgumu komisija apstiprināja.

Kabiles *Zilā krusta* patversmes vadītājs Agris Reinis lūdza pagarināt īres līgumu dzīvoklim, kurā mīt divi klienti. Vīriešiem ir darbs, un viņi vēlas sākt jaunu dzīvi. Komisija to atbalstīja. Tāpat atbalstīts kāda vīrieša lūgums. Dzīvesbiedre, uz kuras vārda bijis īres līgums, aizgājusi mūžībā. Ja līgums netiktu grozīts, vīrietim būtu jāiet uz ielas. Tā kā šajā pagastā rindā neviens negaida, līgums tiks pārslēgts. Dzīvoklis piešķirts arī citai šī pagasta iedzīvotājai. Tiesa, pirms diviem mēnešiem viņa no pašvaldības īres telpām aizgāja, sakot, ka īres pilsētā, tomēr tagad grib atpakaļ.

Mājokli saņēma arī vīrietis, kurš strādājis fermā, tur arī dzīvojis, bet tagad slimības dēļ darbs jāpamet.

Inguna Spuleniece

Virtuālā tūrisma izstādē – arī Kuldīga

Kuldīga kā viens no Eiropas izcilākajiem tūrisma galamērķiem (EDEN) un vienīgā dalībniece no Latvijas iekļauta Eiropas Savienības un Ķīnas virtuālajā tūrisma gadatirgū.

Pirmoreiz pasaules vēsturē izveidota virtuāla starpkontinentāla nozares platforma, stāsta Kurzemes tūrisma asociācijas vadītājs un EDEN koordinators Artis Gustovskis. Iespējams, izstāde *Balttour Rīgā* tuvākajos gados izskatīsies tieši šāda, kāda piedzīvota novembra beigās.

Divas dienas izstāde-gadatirgus (*Virtual Travel Fair*) virtuālā ēkā ar stendiem vairākos stāvos informēja par Eiropas tūrisma galamērķiem un to piedāvājumu. Katrai vietai – viens stends. Tā bijusi unikāla iespēja, jo nevienā izstādē nevar izveidot tik lielu stendu, cik gribas, bet virtuālajā telpā un loģistikā – nekādu ierobežojumu, gandarīts ir A.Gustovskis. Stendus varēja pielāgot atbilstoši katra piedāvājumam: izvietot video, sienas grafiku, 3D modeļus, fotogalerijas, PDF failus, digitālas brošūras, prezentācijas un tīmekļa saites. Izstādi atbalstījusi Eiropas Komisija.

Daiga Bitiniece, Publicitātes foto

ES un Ķīnas virtuālajā tūrisma izstādē Kuldīgas stends atradies pirmā paviljona 8. numurā – EDEN Network.

Daudzi gaida, kad apstiprinās

Līdz 18. decembrim notiek Kuldīgas novada teritorijas plānojuma 2013.–2025. gadam grozījumu pilnveidotās redakcijas publiskā apspriešana.

Kur atrast šo dokumentu un citu informāciju, stāsta Kuldīgas attīstības aģentūras vadītājs Kaspars Rasa un teritorijas plānotāja Līva Melķe-Tropiņa.

VIETNĒ ĢEOLATVIJA.LV

Neizejot no mājām, vietnē www.geolatvija.lv var elektroniski apskatīt izmaiņas plānojumā un iesniegt ierosinājumus. K.Rasa: „Mūsu galvenais uzdevums, sākot grozījumu izstrādi, bija plānojumu salikt pēc tām prasībām, kas atbilst teritorijas attīstības plānošanas kopīgajai informatīvajai sistēmai. Tā ir standartizēta, un cilvēki to var atrast.”

„Mēs, plānojuma izstrādātāji, visus iesniegumus redzam, apkopojam un vai nu ņemam vērā, vai ne,” saka L.Melķe-Tropiņa. K.Rasa aicina zvanīt uz aģentūru, ja par grozījumiem vai publisko apspriešanu ir neskaidrības.

AR LIELIEM LABOJUMIEM NOKAVĒTS

Lai arī notiek apspriešana, lielas izmaiņas ieviest vairs nevarēs. Skaidro L.Melķe-Tropiņa: „To varēs darīt lokālplānojuma izstrādē, bet tas katram pašam jāfinansē, un tas prasīs laiku. Ja kādam ir iecere, kas pretrunā ar plānojumā paredzēto, tad arī pēc šo grozījumu apstiprināšanas varēs konkrētai vietai izstrādāt lokālplānojumu, bet to, protams, apstiprinās pašvaldība.”

K.Rasa: „Vislabākā reize, kad varēja ieteikt savas vēlnes, bija pirmās redakcijas apspriešana. Tagad nebūtu īsti korekti, jo daudzi gaida šo grozījumu apstiprināšanu, jo vēl las realizēt savas ieceres. Lielākas izmaiņas varēs ieviest lokālplānojumā. Ja redzēsīm ļoti būtisku iemeslu ko mainīt, tad par to diskutēsim. Nevienam nav aizliegts kaut ko ieteikt sevišķi, ja kāds to ierosinājis pēc pirmās apspriešanas, bet tas nav ņemts vērā. Šis ir tas brīdis, kad to var darīt.”

ARĪ CITI NOTEIKUMI

„Agrāk bija diezgan daudz dublējašo normu. Kuldīgas noteikumos atkārtotās Aizsargjoslu likuma un kultūras pieminekļu aizsardzības likuma prasības. No mūsu noteikumiem tās izslēgtas, bet visas, protams, ir spēkā. Tāpēc jāskatās arī vispārīgie TIAN un citi dokumenti. Projektētāji to jau zina,” skaidro K.Rasa.

VECPILSĒTA – ATSEVIŠĶI

Savukārt vecpilsētas lokālplānojums vēl top. Arī tam noteikti tiks rīkota sabiedriskā apspriešana. „Nolēmām, ka vēsturiskās apbūves zonā noteikumus pēc būtības nemainīsim, būs tikai dažas terminoloģijas izmaiņas u.tml. Pirmajā redakcijā vairākas normas uzlika apbūvei papildu prasības, bet tās esam izslēguši. To, kas vecpilsētas noteikumos likts klāt vai ņemts nost, var redzēt *Paskaidrojuma rakstā* salīdzinošajā tabulā. Pirmās redakcijas apspriešanā saņēmām daudz ieteikumu un argumentu. Pa-

pildinātajā iekļautas dažas atvieļojošas normas,” skaidro K.Rasa.

Pārmaiņas var redzēt *Paskaidrojuma raksta* 4. pielikumā *Pārskats par izmaiņām noteikumos vēsturiskajām apbūves zonām*.

IZMAIŅAS ZONĒJUMĀ

K.Rasa: „Pārskatījām publiskās apbūves teritorijas. Daļai esam noteikuši jauktu apbūvi, lai tur var būt dzīvojamās mājas un vieglā ražošana, kas nerada ietekmi uz vidi: trokšņus, piesārņojumu utt. Piemērs ir bijušās ēdnīcas ēka Snēpeles centrā. Tur kāds uzņēmējs gribēja izveidot nelielu ražotni un iesniegt projektu Lauku atbalsta dienestā, bet teritorijas plānojumā tas nebija paredzēts. Daudzviet vieglā ražošanas turpmāk būs atļauta.

Pēc jaunajiem vispārīgajiem noteikumiem degvielas uzpildes stacijas no tehniskās apbūves zonas bija jāpārliet uz publiskās apbūves zonu, bet iedzīvotājiem tas neko nemaina. Jau pirmajā redakcijā iekļauts tas, ka Sūru ielas pļāvās vairs netiks atļauti tirdzniecības centri. Palielināta iespēja ierīkot kempingus un tamlīdzīgus objektus, protams, ievērojot sabiedrisko apspriešanu. Dažviet samazināta ciemu teritorija, ņemot vērā ekonomisko situāciju. Vēl ir izmaiņas pēc konkrētu cilvēku iesniegumiem. Kādi tie ir un vai esam tos ņēmuši vērā, var redzēt *Paskaidrojuma raksta* pielikumos.”

K.Rasa aicina zvanīt uz aģentūru, ja par grozījumiem vai publisko apspriešanu ir neskaidrības.

Iveta Grīniņa

Šodien 17.00 iedzīvotāji aicināti domes zālē uz Kuldīgas novada plānojuma apspriešanu.

www.geolatvija.lv

- Meklēt sadaļu *Teritorijas attīstības plānošana*.
- Kartē jāuzklikšķina uz Kuldīgas novada.
- Labajā pusē atveras saites uz teritorijas plānošanas dokumentiem.
- Ar rozā lodziņu atzīmēts dokuments, kas ir apspriešanā: *Kuldīgas novada teritorijas plānojuma 2013.–2025. gadam grozījumi (2.0 redakcija)*.
- Atverot grafisko daļu, var apskatīt kartes. Tur jāskatās atļautā izmantojuma indekss, piemēram, JC2.
- Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (TIAN) turpat blakus jāmeklē, ko šis kods nozīmē. (Uzmanīgi ar indeksa precizitāti: JC nav tas pats, kas JC2.)
- Ja zeme ir Kuldīgas vēsturiskās apbūves zonā, bez indeksa jāskatās atbilstošie vēsturiskās zonas noteikumi vai arī aizsardzības zonas noteikumi, kas atrodami TIAN.
- Turpat ir sadaļa *Piedalīties apspriešanā*, bet, lai ko ierosinātu vai iebilstu, jāpieregistrējas, lai ieteikums nav anonīms.

Kas jāzina mazajos projektos

Kur pašvaldības konkursa *Darīsim paši* dalībniekiem uzzināt būvniecības prasības, to Kuldīgas novada pagastu pārvalžu vadītājiem stāstīja būvvaldes speciāliste Antra Zemīte.

Šādas ziņas ir domes mājaslapā, bet neskaidrību gadījumā A.Zemīte ieteica zvanīt uz būvvaldi un darīt to jau pašā sākumā, pirms tapusi projekta tāme: „Cītādi var gadīties, ka visa nauda tiks iztērēta dokumentu izstrādei un saskaņošanai. Pašam darbam nekas neiznāks.” Pagastu vadītāju sapulcēs jau runāts, ka iedzīvotājiem, kuri vēlas konkursā piedalīties, nav skaidrs, kas ar ko jāsaņā. Tas var būt diezgan nopietni, jo šī konkursa ieceres parasti attiecas uz sabiedriskām vietām.

DAŽREIZ NEDAUDZ

A.Zemīte mudina iepazīt arī sadaļu *Būvniecība*. Tālāk jāmeklē sadaļa *Būvniecības ieceres dokumenti nav nepieciešami*, jo dažkārt saskaņošanai vajag tikai tāmi vai nelielu skici. Piemēram, 1. grupas ēku atjaunošanai, ārdurvju un logu remontam vai maiņai, ja vien tas nav kultūras piemineklis, vienstāva ēku (bez pamatiem) celtniecībai utt. Ēku iedalījumu grupās var uzzināt turpat. Lai nokrāsotu daudzdzīvokļu mājas sienas, jāsaņā krāsojums. Tāpat sīki aprakstīti līdzīgi gadījumi inženiertehniskajām, hidrotehniskajām, meliorācijas u.c. būvēm.

TOPOGRĀFIJU PAT TACIŅAI

Skanēja jautājums, kā būs ar kapesu žogu atjaunošanu. A.Zemīte uzsvēra, ka jāvērtē katrs gadījums – citreiz pietiktu ar skici. Ciematos inženiertehniskajām būvēm noteikti vajadzīga topogrāfija, jo zemē var būt komunikācijas, kuras rokot var sabojāt. Solījam pie mājas pietiek ar skici un darba aprakstu. Bet, lai ierīkotu taciņu, vajadzīga gan topogrāfija, kas maksā vismaz 300 eiro, gan skice. Ja vajadzīgs speciālista atzinums, tas arī ir par maksu.

Vēl pārrunāts, ka līgumi par konkursa *Darīsim paši* iecerēm jāslēdz agrāk, lai jau maijā var sākt darbu.

Mājaslapā www.kuldiga.lv

- Tabulu, kādi dokumenti un saskaņošana vajadzīga, var atrast šādi: *Pašvaldība – Konkursi – „Darīsim paši” – Būvniecības nosacījumi*.
- Dažreiz vajag tikai tāmi vai nelielu skici. Tad jāmeklē *Pašvaldība – Būvniecība – Būvniecības ieceres dokumenti nav nepieciešami*.

Iveta Grīniņa

MEDIJPRATĪBA NODARBINA ARĪ CITAS VALSTIS

Prasme programmēt nebūs izeja

Medijpratība ir daudz plašāka nekā tikai mācība par to, kā kritisko domāšanu izmantot, lasot ziņas. Tomēr arī ar programēšanas prasmi nepietiks.

Tā secināja digitālo mediju eksperts Andris Reinholds no *Media Com Latvia*, forumā intervēdams Tamperes universitātes profesori Sirku Kotilainenu no Somijas. Vai programēšana kā mācību priekšmets skolās varētu atrisināt mediju izglītībā būtiskāko, speciālisti jautāja klausītājiem. Viņu atbilde – vienprātīgs noliegums. Apgūt programēšanu ir būtiski, bet tas nav vienīgais veids, kā bērniem mācīt lietot digitālos medijus. Vajadzīga dziļāka, kritiskajā domāšanā balstīta izpratne par to, kā digitālā vide un algoritmi darbojas. Eksperti uzsvēra, ka mediju un informācijas pratība nav kāda viena konkrēta lieta, bet gan *lietussarga koncepts*, kas atrodas nebeidzamā attīstībā – tāpat kā algoritmi digitālajā laikmetā.

Kurā vecumā cilvēki visvairāk notic viltus ziņām? A.Reinholds atbild: „Vecums nav noteicošais. Viltus ziņa vai parasta ziņa jāanalizē jebkurā gadījumā: kas ir

Profesore Sirku Kotilainena no Tamperes universitātes Somijā un mediju eksperts Andris Reinholds no aģentūras *Media Com Latvia* forumā pārrunā, vai skolās mācīt programēšanu.

tās avots, kādi fakti minēti, kāds ir ziņas nolūks utt. Jāsaprot, ka katram medijam ir mērķi, par kuriem tas cenšas lasītāju pārliecināt vai kaut kādā mērā pakļaut.” A.Reinholds domā, ka nav viena veida, kā medijpratību mācīt: „Tas vajadzētu nākt caur izglītību – tā ir būtisks rīks, kā situāciju uzlabot. Tomēr domāsim ne tikai par skolām, bet arī vecākiem un citiem cilvēkiem! Aizvien biežāk

var novērot: cilvēki paši iesaistās diskusijā un citiem norāda, ka kāda ziņa satur nepilnīgus faktus. Katram gan jāizvērtē, vai šis cilvēks noteiktā tēmā ir kompetents. Pašlaik mūsu uzmanība sadalīta starp dažādiem ekrāniem, un šķiet, ka fokuss uz kaut ko vienu kļūst aizvien mazāks, tāpēc informāciju varbūt pieņemam nekritiski. Taču runāt par medijpratību nekad nav par vēlu.”

DZIRDĒJUŠI IR, BET NEZINA, KO NOZĪMĒ

„**N**o viltus ziņām vismazāk pasargāti ir jaunieši, jo viņi veido savu priekšstatu par pasauli. Tāpēc medijpratība jāiekļauj vairākos mācību priekšmetos,” uzskata programēšanas skolas *Learn IT* dibinātāja Linda Sinka.

NAV VIENĪGĀ PATIESĪBA

„Ja jauniešiem nav kritiskās domāšanas un informāciju viņi neanalizē, tad visu var pieņemt par patiesību vai – tieši otrādi – balsīties uz to, kas nosūtīts saziņas tīklā *WhatsApp* vai ko pateicis draugs. Vēl gribu minēt seniorus, kuriem ir 60+, jo daļa tikai tagad sāk aktīvāk izmantot internetu. Ja nav pieejamas vairākas ziņu lapas vai informācijas avoti, var viegli ietekmēties tikai no viena portāla un pieņemt to kā vienīgo patiesību.”

L.Sinka uzskata, ka medijpratību vajadzētu iekļaut skolu programmās: „Starptautiskā prakse rāda, ka tam jābūt mācību saturā, jo sabiedrībai, tostarp vecākiem, par šo tēmu ir fragmentāras ziņāšanas. Pirms desmit un vairāk

Viena no programēšanas skolas *Learn IT* dibinātājām Linda Sinka uzskata, ka no viltus ziņām vismazāk pasargāti ir jaunieši un pensionāri.

gadījumā par to neviens nerunāja un tas nebija tik aktuāli. Kad 9. klases skolēniem, kuri sāka apmeklēt programēšanas pulciņu, pajautāju, kas ir medijpratība, lielākā daļa šo vārdu bija dzirdējuši, bet neviens nezināja, ko tas nozīmē. Atbildes bija par datoriem, medijiem un prasmēm, bet nekur nepārādījās informācijas analīze, kas svarīga, lai saprastu, kādi motīvi aiz ziņām slēpjas.”

MĀCĪBĀS IEKLAUT GRŪTI

Vai par medijpratību vajadzēja runāt jau agrāk? L.Sinka atbild:

VIDEOKĻI

Par medijpratību izsakās Kuldīgas ielās sastaptie skolēni.

LAURA VANAGA, KCV 6. klase:

– Par viltus ziņām esmu daudz dzirdējusi. Internetā lasu daudz un vienmēr pievēršu uzmanību tam, ko lasu. Bieži esmu lasījusi kādas ziņas un domāju: „Diez kurš tam notic?” Ja šķiet, ka ziņa nav patiesa, par šo pašu tēmu pameklēju informāciju vēl, paskatos, kas rakstīts citos portālos. Ikdienā lietoju sociālos tīklus un bieži redzu, ka draugi dalās ar informāciju, kas var nebūt patiesa. Manuprāt, vienaudži tam uzmanību pievērš diezgan maz. Vajadzētu to darīt vairāk un sociālajos tīklos nedalīties ar muļķībām.

KATRĪNA MARTINOVA, KMHZV 7. klase:

– Man ar vārdu *medijpratība* saistās mediji un sociālie tīkli. Par viltus ziņām zinu, jo lasīju rakstu par Neidu, kurš bija izveidojis tādu portālu. Informātikas stundās mums māca, ka nevajadzētu ticēt visam, kas ievietots internetā. Noteikti nevajag lasīt ziņas nezināmās mājaslapās. Manuprāt, sociālajos tīklos draugi ar viltus ziņām nedalās, ja vien nevēlas tās pasniegt kā joku.

TĪNA RUBENE, KCV 6. klase:

– Par viltus ziņām zinu, bet par medijpratību neko nebiju dzirdējusi. Izmantoju sociālos tīklus, bet ziņas lasu ļoti reti, tāpēc ar viltus ziņām neesmu saskārusies, bet, ja arī esmu, noteikti neesmu pamanījusi. Būtu vairāk jāpievērš uzmanība tam, ko lasu. Skolā vajadzētu par to runāt, lai mēs, jaunieši, uz viltus ziņām neuzķertos.

ĢIRTS BEIERS, V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas 8. klase:

– Medijpratība man neizsaka. Ja tās ir viltus ziņas, tad sociālajos tīklos tādas esmu redzējis. Pats lielākoties izmantoju aplikāciju *Instagram*. Tur bieži redzēts, ka cilvēki izmanto bildes, kas neatbilst patiesībai. Ziņu portāliem neuzticos, domāju, ka vispatiesākās ziņas ir avīzē. Skolā par viltus ziņām neesam runājuši.

Informācijas gūzma kļūst aizvien lielāka, un ir svarīgi par medijpratību runāt ar visām paaudzēm, īpaši ar jauniešiem – tāda bija viena no atziņām forumā *Medijpratība algoritmu laikmetā: jaunatnes formula*. Latvijas Universitātes (LU) Dabaszinātņu akadēmiskajā centrā tas pulcēja ap 250 dalībnieku no vairāk nekā 20 valstīm.

Pasākumu organizēja LU kopā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju un Tamperes universitāti Somijā. Kopš 2012. gada UNESCO sadarbībā ar Pasaules aliansi rīko medijpratības un informācijpratības nedēļu.

Informācija: kā iegūt un izvērtēt

Digitālo mediju pētniece Līva Brice secina: vairāku ekrānu lietošana vienlaikus kļūvusi par mūsu ikdienu.

Cilvēkiem jāzina, ka eksistē viltus ziņas, propaganda, troļļi un algoritmi, lai internetā saņemto saturu sāktu vērtēt kritiskāk – tā uzsvēra Līva Brice, digitālo mediju pētniece un docente Latvijas Universitātē (LU).

Viņa piedalījās gan jauniešu forumā Rīgā, gan līdzīgā forumā Kauņā, kur kopā ar citiem pētniekiem, NVO pārstāvjiem dalījās pieredzē. „Piedalīšanās Rīgas forumā man deva jaunas iepazīšanās un zināšanu apmaiņu. Iespēja par medijpratību diskutēt ar ārzemju profesoriem bija liels ieguvums. Kauņā tika saprasta kopaina, kā ar jauniešiem runāt par izaicinājumiem digitālajā laikā.”

IZLĪST NO BURBUĻA

Līva norāda, ka ikdienā katrs dzīvojam savā mazajā informācijas burbulī, uztraucoties, piemēram, par tādām lietām kā lēnu internetu. „Bet forumā dzirdējām, ka pasaulē ir tādas vietas, kurās mediju brīvība nav pašsaprotama, kurās internetam nav piekļuves, jo valda cenzūra un propaganda. Forums atgādināja novērtēt, kas mums ir, iezīmējot virzienus, kuros jāodas: bērnu prasme lietot medijus, vietnes *YouTube* vlogeru atbildība pret savu auditoriju, medijpratības celšana valstiskā mērogā.” L.Brīce priecājas, ka forums notika Latvijā un to rīkoja LU Sociālo zinātņu fakultāte, pulcējot dažādu valstu dalībniekus ar viņu pieredzi.

IEMANŪ SVARĪGUMS

„Medijpratība ir cilvēka spēja iegūt, izvērtēt, analizēt un radīt informāciju. Redzam, kas notiek, ja mediju ziņojumus cilvēki neanalizē kritiski. Gan konferencē, gan forumā tika runāts par viltus ziņām, propagandu, interneta troļļiem, algoritmiem. Svarīgākais medijpratībā ir tas, ka cilvēkiem jāzina: tas viss tiešām eksistē. Vēlēšanu kontekstā tika norādīts uz būtisku lietu: vairs nepietiek ar jautājumu, kas tas ir, ko es redzu, jo vēl jāpajautā, kam ir izdevīgi, ka es šādu saturu saņemu. Tas ļautu izvērtēt, kā strādā sociālie un tradicionālie mediji, kāds ir satura nozīmīgums un dažādu organizāciju peļņa. Medijpratība ir mūžizglītība, jo, redzot, kā viss mainās, nepietiek ar to, ka apgūstam tajā īso kursu. Jāseko līdzī tendencēm, kuras īpaši attiecas uz jauniešiem.”

VECĀKU UN VECVECĀKU AGENTI

„Jaunieši ir topošie vai pat jau tagadējie satura radītāji. Viņiem jāizprot digitālās vides principi, lai saturu radītu atbildīgi, neizpilot viltus informāciju vai sagrozītu faktus. Viņiem jābūt zinošākiem un vairāk ar kritisko domāšanu apveltītiem nekā iepriekšējām paaudzēm, jo viņi ir tie, kuri internetā rada saturu. Jaunieši apgalvo, ka par medijpratību labprāt mācītos skolā. Vidusskola ir krietni par vēlu, lai sāktu stāstīt, kā darbojas štie mediji un kā –

sociālie tīkli. Un diez vai līdzēs parasta stunda. Vajadzīga praktiska piemēru analīze, viltus ziņu meklēšana, labas žurnālistikas izpratne, dažādas tehnikas apguve satura radīšanai. Piemēram, jebkuram materiālam ir autors, un tas nav tik vienkārši, kā tikai paņemt bildīti no *Google*.”

Līva uzskata: vecākiem cilvēkiem ir cita pārliecība – viņi uzskata, ka informācija, ko saņemam, ir profesionālu veidota: „Viņi tic rakstītajam, uzticas televīzijas ziņām, jo labiem tradicionālajiem medijiem ir redakcija, tie ziņu avotus pārbauda. Bet digitālā vide dod piekļuvi jebkādai informācijai, tāpēc jādomā, no kurienes tā nāk un cik patiesa tā var būt. Vecāki cilvēki atzīst, ka grib izprast gan digitālo vidi, gan mainīgo mediju sistēmu un ka nav labāka skolotāja par mazbērniem. Šādi nonākam pie apburtā loka: jauniešiem jāapgūst medijpratība un jākļūst par savu vecāku un vecvecāku aģentiem.”

VAIRĀKI EKRĀNI REIŽĒ

Forumā pirmajā sesijā L.Brīce kopā ar profesori Manišu Pataku-Šelatu no Mudras komunikācijas institūta Indijā atzina, ka termins *jaunā ekrāna ekoloģija* slēpj atslēgvārdu – daudzveidība. Vairāku ekrānu lietošana kļūvusi par ikdienišķu parādību, un daudzi darbi vienlaikus un uzmanības dalīšana – par nepieciešamību. Līva novērojusi: „Varam datoram blakus nolikt telefonu, un tie abi pildīs līdzīgas funkcijas. Tehnoloģijas un programmatūras gājums tik tālu, ka vietnē *YouTube* varam skatīties video, pēkšņi parādās ziņa telefona lietotnē *WhatsApp*, uz kuru atbildam, un, pirms atgriezīties pie video, ieejam kādā no sociālajiem tīkliem. Trīs dažādas vides pāris minūtes! Jauniešiem šīs platformas kalpo dažādiem mērķiem, un viņiem svarīgi būt klāt visur un tūlīt. Bez dalītas uzmanības šāda iespēja pazūd.”

„Jauniešiem jābūt zinošākiem un vairāk ar kritisko domāšanu apveltītiem nekā iepriekšējām paaudzēm, jo viņi ir tie, kas internetā rada saturu.”

Līva pamanījusi, ka, kļūstot arvien vecākiem, cilvēki nogurst gan no dažādām platformām, gan vajadzības tajās sevi izteikt, tāpēc izvēlas vienu, kas vēlmes apmierina.

NĀKOTNE DIGITĀLO MEDIJU VIDĒ

Algoritmi un mākslīgais intelekts ir attīstības sākmā. „Aktuāli kļūst ētiski jautājumi: kā cilvēks jūtas, ja sarunājas ar programmatūru, nevis reālu cilvēku, kā nodrošināt bērniem viņu tiesības. Jebkurš jauns medijs vai sociālais tīkls, formāts vai tehnoloģija nesīs jaunus izaicinājumus. No vienas puses, šis ir aizraujošs laiks, jo ir tik daudz piekļuves informācijai kā nekad. No otras puses, ir izaicinājumi, kā ar informāciju tikt galā, un atbildība, kas nāk līdzi, kad kādu satura vienību internetā ievietojam vai ar to dalāmies.”

Anna Bibāne, Lāsma Reimane, Daiga Bitīniece

JAUNIEŠI – PĀRMAIŅU VĒSTNEŠI

Jaunatnes forumā tika uzsvērtā jauniešu nozīme medijpratības veicināšanā un viņu spējas ietekmēt interneta vidi.

Latvijas Universitātes absolventi pasākumā sarunājās ar mediju ekspertiem no dažādām valstīm.

BALSĪ CEĻĀRĒTIKA

LU Sociālo zinātņu fakultātes UNESCO medijpratības un informācijpratības katedras vadītāja Guna Spurava: „Medijpratība ir prasme informāciju meklēt un kritiski izvērtēt, plašsaziņas līdzekļu saturu izmantot gudri. Tā ir izpratne par to, ka, informāciju izmantojot, svarīga arī ētika, tā ir prasme apkarot naidīgu vārdu un kiberhuligānismu. Jaunieši digitālajā vidē laiku pavada, balstoties pašmācības ceļā no vienaudžiem vai internetā iegūtās zināšanās. Jādoms, kā bērniem mācīt internetu izmantot lietderīgi, ja viņi paši vēl neapzinās tā iespējas.

Jaunajai paaudzei mediju patēriņa paradumi atšķiras no tā, kā identiska vecuma bērni tos lietoja vēl pirms dažiem gadiem.”

IESPAIDS UN ATBILDĪBA

Forumā tika runāts par tehnoloģiju un digitālo mediju ietekmi uz sabiedrību. Pirmajā sesijā mediju un komunikācijas eksperti Līva Brice no LU, Andris Reinholds no mediju aģentūras *MediaCom Latvia* un Reičela Šnalcere no interneta vietnes *Buzzfeed* intervēja šīs jomas pētniekus. Tika raksturota mediju vide, iezīmētas tendences, kā jaunieši lieto sociālos tīklus, un viņu iespējas mediju vidi ietekmēt.

Otrajā sesijā blogeri Hans Taha Raufs un Makmilans Klenegans no Lielbritānijas un Beāta Jonīte no Latvijas analizēja, kā jaunieši pavada laiku vietnē *YouTube*, skatoties jūtību, vlogeru un influenceru veidotu saturu. Tur var piekļūt dažādam saturam, tāpēc blogu autoriem jāuzņemas atbildī-

Blogeri Makmilans Klenegans un Hans Taha Raufs atgādina: jebkādu saturu publicējot vietnē *YouTube*, kas pieejama ikvienam, ir jāuzņemas atbildība.

ba par to, ko viņi ievieto, lai jaunos skatītājus informētu un izglītotu. Londonas Ekonomikas augstskolas pētniece Zoja Glata aicināja aizdomāties: „Ir svarīgi, vai jaunieši saprot, kāpēc pie video izvietotas reklāmas un preču zīmoli un kādu iespaudivu tas uz viņiem atstāj.” Trešajā sesijā par saviem

panākumiem un neveiksmēm medijpratības veicināšanā plašsaziņas līdzekļu un informācijas apguvē stāstīja pārstāvji no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Ukrainas, Somijas, Lielbritānijas, Spānijas, Turcijas, Ķīnas, Indijas, Nigērijas un ASV.

Anna Bibānes foto

Anna Bibānes foto

Anna Bibānes foto

Anna Bibānes foto

Anna Bibānes foto

ALGORITMS

• Matemātiskā un datorzinātņu to veido virkne darbību pēc stingriem noteikumiem. Tās izpildot, tiek iegūts vajadzīgais rezultāts.
• Sociālie tīkli, kā *Facebook*, *Instagram*, *Twitter* u.c., ievāc ziņas, kādiem ierakstiem lietotājs nospiež *Man patīk*, ar kādiem dalās tālāk, un pēc algoritma mēģina uzminēt, kas šo cilvēku interesē. Tā tiek izlemts, kādu saturu viņš turpmāk redzēs. Parādās ieraksti no lapām, kurām viņš neseko, ieraksti arī nav hronoloģiskā secībā. Tas cilvēku ieslēdz informācijas burbulī un liež tam redzēt daudzveidīgu saturu.
• Tomēr no algoritma var izvairīties, piemēram, datoram pievienojot interneta pārlūka paplašinājumu *FB Purity*. Tā feisbukā būs redzams tikai tas, kas katru interesē. Var panākt, lai ieraksti parādās laika secībā, var bloķēt ierakstus, kuros ir noteikti atslegas vārdi.

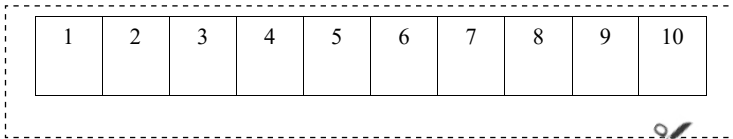
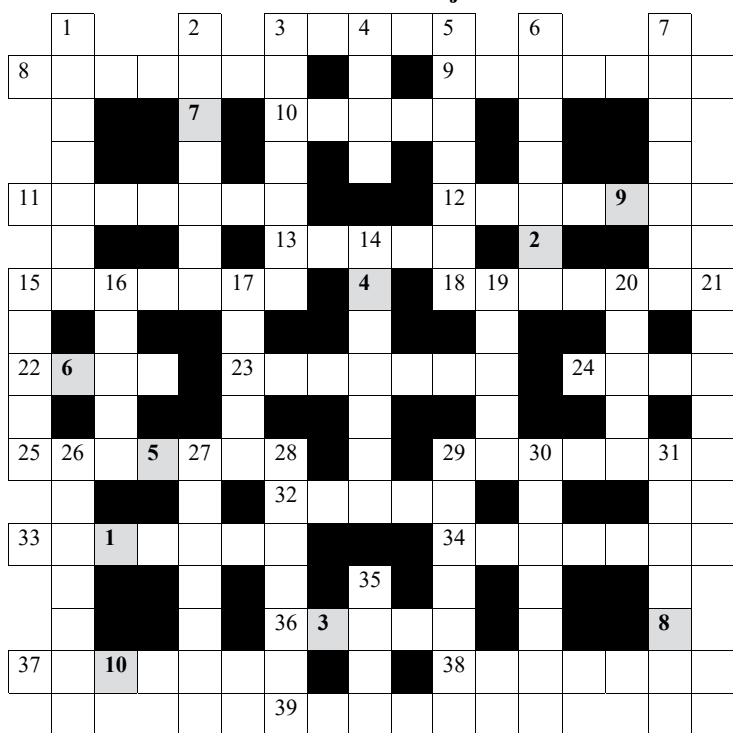
RĒZIJA KUDORE, KMHZV 7. klase:

– Esmu lasījusi vairākas viltus ziņas, piemēram, ka dziedātājs Džastins Bībers miris un tamlīdzīgi. Protams, tā nebija patiesība. Es par viltus ziņām aizdomājos tad, kad, izlasot rakstu, tas liek par patiesumu šaubīties. Ja par to šaubos, vienmēr pajautāju viedokli mammai. Par to vajadzētu runāt vairāk, jo mazi bērni var nesaprast, ka ziņa nav patiesa, un tas vai izraisītu satraukumu vai pat paniku.

Lāsma Reimanes foto

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Anda Straume.

Risinājumu gaidām līdz 12. decembrim.

Horizontāli: 3. Laboratorijas trauks. 8. Kanādas lielākā pilsēta. 9. Ierosinotais kairinājums. 10. Salīdzināt kādu lielumu ar noteiktu šī paša lieluma vērtību, kas pieņemta par vienību. 11. Formastērpa cepure. 12. Ne-līdzenas, grumbuļainas. 13. Augļa vidusdaļa ar sēklotni. 15. Staipīgs, lipīgs, viegli veidojams. 18. Zirgu kūts. 22. Liela peļķe. 23. Vieta, kur notiek izrade. 24. Ganas galvaspilsēta. 25. Tādas, kam ir apelsīna krāsa. 29. Pārstat turēt rokās. 32. Senajiem ēģiptiešiem svēti putni. 33. Garens metāla veidojums ar aptuveni vienādu šķērsriezuma laukumu. 34. Polsterēts, mīksts atzveltnes krēsls vai dīvāns. 36. Doma; iecere. 37. Aukstais ēdiens. 38. Apdzīvota vieta Talsu novada Abavas pagastā. 39. Alsungas, Gudenieku un Jūrkalnes iedzīvotāji.

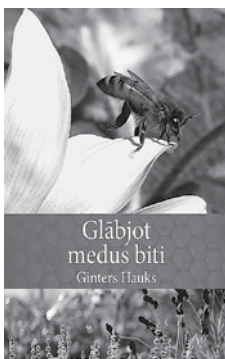
Vertikāli: 1. Pilsēta Ukrainā. 2. Daiļdarbā attēlotā darbība, kurai raksturīga spraiga norise. 3. Aparāts ģeogrāfiskā vai magnētiskā meridiāna virziena noteikšanai. 4. Mūzikas instruments. 5. Rudens puķes. 6. Vieta, kurā regulāri pietur sabiedriskais transports. 7. Tādi, kam visi punkti atrodas vienā un tai pašā plaknē. 14. Debespuse. 15. Automašīnu marka. 16. Bezkrāsains šķidrums, kas cirkulē mugurkaulnieku organismā. 17. Čakla, izdarīga. 19. Strauji ķert. 20. Mežloki. 21. Liekot rokas kādam apkārt, kļaut to sev klāt. 26. Mazas kvadrātveida rūtis. 27. Veikli manipulēt ar priekšmetiem vai demonstrēt līdzsvaru uz virves. 28. Spēcīgi, strauji pulsēt. 29. Auduma gabali loga aizklāšanai. 30. Vienmērīgs, bez pārtraukumiem, rāvieniem, grūdieniem. 31. Plaknes likne, kas aprīņo vienu vai vairākus punktus, tiem tuvodamās vai attālinādamās. 35. Maz sastopami.

Pareizā atbilde: MASKARONS (skulpturāls dekoratīvs elements cilvēka sejas vai dzīvnieka galvas veidā, bieži ar fantastiski stilizētu noskaņu).

Atbildes. **Horizontāli:** 1. Anubiss. 5. Utopija. 9. Enesku. 11. Elizasa. 12. Peilers. 13. Gnīda. 17. Minna. 19. Bandava. 20. Afikss. 21. Grauds. 24. Sjoguns. 26. Samsa. 27. Astrs. 31. Aronija. 33. Asaris. 34. Manila. 35. Bauslis. 36. Kolinsa. **Vertikāli:** 2. Nankins. 3. Bass. 4. Skupa. 6. Trese. 7. Piza. 8. Jasmīns. 10. Sliede. 14. Delfīns. 15. Saksija. 16. Tvertne. 18. Irīdijs. 22. Eglons. 23. Damaska. 25. Trollis. 28. Fasti. 29. Sampo. 30. Orts. 32. Andi.

Pareizi atbildējuši: Vizma Dzalba, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Helēna Remerte. Atzinējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuli kastītē!

KULDĪGAS BIBLIOTĒKĀ

Ar bitēm uz nākotni

Biškopja Gintera Hauka grāmata *Glābjot medus biti* pirmoreiz publicēta 2002. gadā – četrus gadus pirms tam, kad terminu *bišu izžušanas sindroms* sāka lietot, lai apzīmētu pasaulē arvien pieaugošo medus bišu bojāejas fenomenu. Autors piedāvā vienkāršu, labi saprotamu, tomēr netradicionālu domāšanu. Šis darbs ir kā gaisma, kas rāda ceļu zemniekiem, dārzkopjiem, biškopjiem un jebkurai cilvēkam, kam svarīga Zemes nākotne.

MANA AIZRAUŠANĀS

„Ideja papildina ideju”

Kuldīdzniece Sņežana Zaļkalne ir grāmatvede uzņēmumā *Kuldīgas siltumtīkli*, bet ik brīvu brīdi viņa cep mākslinieciski noformētus konditorejas izstrādājumus.

DĀVINA RADIEM UN DRAUGIEM

Pēc vidusskolas Sņežana Liepājā mācījusies par pavāri, neilgu laiku strādājusi restorānā, bet toreiz nav saskatījusi izaugsmes iespējas, tādēļ apguvusi uzņēmējdarbību. Sākusi strādāt par grāmatvedi, bet radošo dzirksti izpaudusi vaļaspriekos.

„Mēģināju visu ko. Brīvajā laikā taisīju brošiņas, kartiņas, gāju floristikasursos, kādu laiku pušķoju kāzas. Pirms pieciem gadiem sāku cept piparkūciņas, skaisti izdekorēju un dāvināju radiem, draugiem. Kad arī citi sāka interesēties, vai var nopirkt, pierēģistrējos kā pašnodarbinātā un cepu arī kūkas. Bieži gājām gar Ventmalu pastaigāties, kafejnīcā *Pilādzītis* dzērām kafiju. Uzrunāju īpašnieci, vai viņi negribētu, ka cepu kūkas. Gribēja, un tā sākās sadarbība.”

KATRS KĀ MĀKSLAS DARBS

Draugu un radu novērtētos gardumus nu jau iecienījis plašsaks loks, tādēļ Sņežana to saredz kā iespēju uzņēmējdarbībai. „Esmu iestājusies Kuldīgas biznesa inkubatorā, lai saprastu, ko darīt tālāk. Darīt šo darbu man patīk, bet apzinās, ka mazajiem uzņēmējiem grūti. Nezinu, vai gardumu cepšana var kļūt par pastāvīgu ienākumu avotu, tādēļ vērtēju, vai hobijs kļūs par ko nopietnāku vai ne. Labi, ka vīrs Edgars mani atbalsta – reizēm ir gan sagādnieks, gan produkcijas piegādātājs.

Cepu gandrīz katru vakaru. Lai izstrādājums būtu skaists, jāiegulda daudz laika un darba. Man patīk, ka katrs ir kā mākslas darbs. Ir pamatideja, bet rezultāts nekad nav paredzams. Tas ir radošs process, kurā ideja papildina ideju. Esmu apmeklējusi ļoti daudz konditorejas kursu, arī pati vadījusi vairākas meistarklases par eklēru, kūku un citu gardumu cepšanu un dekorēšanu.”

„Katrs konditorejas izstrādājums top kā mākslas darbs, un tā radīšana sagādā milzīgu gandarījumu,” saka kuldīdzniece Sņežana Zaļkalne.

Jolanta Hercenberga Sņežanas Zaļkalnes arhīva foto

VĒSTURE

Nīkrāce cauri gadsimtiem

TRADĪCIJAS NEMAINĀS

1980./81. mācību gadā skolā strādā 10 skolotāji.

Skolas tradīcijas gadu no gada paliek nemainīgas: 1. septembrī gājiens uz Varoņu kapiem, 2. novembrī – P.Kuprijanova atceres diena, lāpu gājiens uz Varoņu kapiem, oktobrēnu uzņemšana oktobrī, pionieru uzņemšana aprīlī, maijā tiek rīkotas tikšanās ar Otrā pasaules karā kritušo karavīru piederīgajiem.

Jau septembra pirmajās dienās padomju saimniecības *Nīkrāce* direktors Rūdolfs Reihmanis aicina skolas saimi piedalīties ražas novākšanā. Skolēnu uzdevums bija palīdzēt novākt kartupeļus. Darba pārtraukumā skolēni atpūtās pie ugunsкура un ēda oglēs ceptus kartupeļus. Bija skolēni, kuri ļoti apzinīgi strādāja un nenokavēja nevienu dienu, piemēram, Imants Dreimanis. 1980. gada ražas novākšanas talkās skolēni novāca 97 t kartupeļu un nopelnīja 718 rubļus,

pārslasīja 13 t kartupeļu, par to saņemot 136 rubļus. Un tā katru gadu gandrīz viss septembris pagāja sovhoza laukos. Nevienam nesatraucās, ka netiks izņemta mācību viela, vai skolēniem būs par grūtu.

Dačes Reihmanes (Šķieres) atmiņas

„Nīkrāce ir manas vienīgās mājas. Visu savu dzīvi esmu pavadījusi šeit, Nīkrācē.”

MET AR KRĪTU

„Toreizējā Friča Deglava astoņgadīgajā skolā sāku mācīties 1973. gadā. Mana pirmā skolotāja bija Rita Linkovska. Vienmēr atcerēšos viņas matus, kuri bija sataisīti copē. Skolotāja mūs audzināja divus gadus, viņa man vienmēr paliks atmiņā ar savu mierīgo balsi intonāciju.

Trešajā gadā sāku mācīties apvienotajā klasē, mēs bijām apvie-

1982. gads. Skolotāji Valdis Liepa, V.Žilinska, L.Zemurbēja (Briede), Dzintra Liekmane, I.Stība, V.Linkovskis, Ārija Liepa, Imants Štrāls, Daiga Brūvere, V.Štrāla.

noti ar 2. klasi. Uz skolu atnāca strādāt jauns skolotājs, tikko pabeidzis Liepājas Pedagoģisko institūtu, Imants Štrāls. Man skolotājs ļoti patika – lai pievērstu viņa uzmanību, metu viņam ar krītu.

Mūsu klasei bieži mainījās skolotāji. Audzinātājas mums bija Līvija Jansone, Lija Platā,

kura atmiņā palikusi ar savu ļoti skaisto rokkrakstu. Esmu saglabājusi viņas paštaisītos apsveikumus par labām un teicamām sekmēm. Kad mācījos 8. klasē, mūs sāka audzināt jaunā dziedāšanas skolotāja Vija Žilinska. Lai skolotāja mums piedod, bet mēs daudz darījām viņai pāri – negājām uz kori, stundās neklau-

Dzintra Liekmane (Grāmatas fragmenti. Sākums 2016. gada 24. oktobrī.) (Turpmāk vēl.)

sijām. Skolotāja ir daudz cietusi mūsu dēļ.”

PIECI KILOMETRI KĀJĀM

„Pirmajos gados bieži gājām uz skolu un no tās ar kājām, jo negribējām gaidīt autobusu. Mājupceļš, gandrīz pieci kilometri, bija interesants. Grāvji bija izložnāti, ziemas laikā pa Dzeldas kalnu braucām lejā, uzsēžoties uz somām. Mājās atnācām slapji, noguruši, bet ļoti apmierināti.

No skolas bieži braucām uz rajona sacensībām fizikultūrā. Braucot autobusā tika izdziedātas ļoti daudzas Raimonda Paula dziesmas. Klade ar populārāko dziesmu vārdiem bija katram skolēnam.

Man visspilgtāk atmiņā ir Jaunā gada pasākumi. Es dziedāju ansamblī, vienmēr uzstājāties, bet ar īpašu savīļņojumu un bailēm gaidīju Salavecī. Tas savīļņojums un bailes bija pat vēl 8. klasē.”

PRIEKĀ AVOTI

„Neapstāties un darīt!”

Skrundenieks Jurgis Mickus ir strādājošs students. Viņš strādā *Latvijas Autoceļu uzturētājā*, bet vienlaikus Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) Liepājas filiālē studē par veselības sporta speciālistu.

Skriešana, teātra spēlēšana un dažādas avantūras ir daži Jurgā prieki, kuros viņš smeļas iedvesmu un enerģiju: „Trīs gados dzīve mainījies, jo agrāk nekur negribēju piedalīties. Pagājušogad uzkrāju jaunu pieredzi, un tā deva iemeslu darboties. Gada laikā sasniegts viens no mērķiem – ģimene un savas vietas atrašana.”

Jurgā moto ir neuztraukties par sīkumiem: „Nepārdzīvoju, ja kaut ko neizdaru, jo viss notiek tā, kā jānotiek. Vajadzīga tikai pacietība un gribasspēks. Jātic sev un jāiet uz priekšu ar augsti paceltu galvu. Jāpriecājas par katru dienu, par maziem nieciņiem.”

Pasākumi

„Iesaistīšanās avantūrās spēj mainīt ikdienu. Pagājušogad vadīju Ziemassvētkus Rudbāržos un pirms Skrundas Pilsetas svētkiem palīdzēju rīkot pasākumu makšķerniekiem. Uzfilmējām videorullīti, lai makšķerētājus aicinātu uz sacensībām. Man patīk tā iesaistīties, pamainot ierasto vidi.”

Veselība

„Katru dienu cenšos pozitīvi uzlādēties. Patīk, ka ikdienā kaut kas mainās. Var teikt, ka tā ir interesanta rutīna. Gribas arī citiem novēlēt neiesūnot, jo vieglāk sēdēt maļiņā, atmest ar roku, neko nedarīt. Lieļākais gandarījums: varu būt vesels un visur piedalīties.”

Dārzs

„Dzīvoju Aizputē, bet strādāju Skrundā. Pavasarī iegādājāties zemes gabalu, pašu spēkiem iekopjam. Ir izveidots dārzs, atpūtas vietīņa. Šāda darbošanās sniedz prieku.”

Teātris

„Pagājušogad darbojos divos amatierētāros: Nīkrāces *Brinidā* un Skrundas teātrī *SAAN*. Ļoti patīka Skrundā uzvestā izrāde *Dīvainā misis Sevidža*. Laika trūkuma dēļ tagad apmeklēju tikai Skrundas kolektīvu.”

Jūra

„Regulārās pastaigās uzņemu enerģiju. Bieži braucam uz Jūrkalnes stāvkrastu, līdzī tiek ņemti arī suņi: pusgadu vecais Ārējs un trīs gadus vecais Kriksis. Kopā noejam 5–10 kilometrus, jo jūras gaiss ļauj atbrīvoties, sevišķi pēc tām nedēļām, kad darbā vai mācībās vajadzēja saspringt.”

Sports

„Man ir regulāri fitnesa treniņi zālē. Kopā ar draudzeni trenējamies un skrienam. Vasarā izskrēju visus *Bigbank* seriāla posmus. 5 km distancē noturējos *Top 20* vietā. Tagad treniņu zālē vairāk attīstu spēku, sasniedzot patīkamo sajūtu, ka ķermenis ir tonusā.”

Savējie

„Mainoties dzīves apstākļiem, arī brīvā laika aktivitātes mainījušās. Kādreiz bija svarīgi tikties ar draugiem, ballēties, tagad tas ir otrajā plānā. Tagad iepriecina laiks kopā ar ģimeni – draudzeni Santu un viņas dēlu Jurgī. Priecājos par katru brīdi, ko varu viņiem veltīt.”

Anna Bivbāne, Jurgā Mickus arhīva un autores foto

NOVADI GAIDA

MĀJU LABUMI pašsaprotami

Edīte Bēvalde

Pirms spert izšķirošo soli doties labākas dzīves meklējumos ārpus valsts, droši vien katrs ir izvērtējis dažādos plusus un mīnus, kas viņu tur sagaida. Līdzīgs izvērtējums jāveic arī tad, ja cilvēks pēc vairāku gadu prombūtnes vēlas atgriezties mājās.

Kurzemes reemigrācijas koordinatore Kristīne Smilga sarunā ar "Zemgali" norāda, ka tad, ja ģimenē vienīgais atskaites punkts ir ienākumi, ko viņš saņem mēnesī, tad alga, strādājot ārzemēs, ir pozitīvs rādītājs. Tomēr viņas pieredze liecina, ka daudzās ģimenēs valda citādāki uzskati, tāpat vienkārši par kopējo labumu sarakstu ir atšķirīgi. Tie vecāki, kuriem rūp savu bērnu vispusīga attīstība, novērtē, ka Latvijā par maksu vai salīdzinoši zemu cenu ir pieejamas dažādas iespējas. To var attiecināt uz bērnu talantu izkopšanu, apmeklējot interešu pulciņus, kā arī mākslas un mūzikas skolas. Ārzemēs mūzikas privātstundas pieejamas par summu, kas ir līdzvērtīga vesela mēneša maksai mūzikas skolā Latvijā. Kristīne Smilga bilst, ka Latvijā dzīvojošajiem, kas ikdienā pieraduši baudīt visus šos labumus, daudz kas jau šķiet pašsaprotams, taču ārzemēs dzīvojošais to visu var uztvert kā milzīgu pievienoto vērtību. Tostarp skolēnu autobusu un pagarināto dienas grupu skolā.

Runājot par dažādiem sociālajiem jautājumiem, noteikti vispirms jāmin bērni un vecie ļaudis un viņu vajadzības. Tās ir mazāk aizsargātās sociālās grupas, kas mūsu valstī nereti neizjūt pienācīgu attieksmi. Taču vai citā zemē ir labāk, citādāk?

Neesmu no tiem, kam ārzemēs patīk labāk

Savā pieredzē dalās leva, kura nu jau vairākus gadus dzīvo Itālijā. Viņa stāsta: "Raugoties no sociālā skatpunkta, šeit jūtos labi, bet jāatzīst, ka man te ar visu tikt galā ir diezgan viegli, jo esmu precējusies ar Itālijas pilsoni – kā itāļa sievai man pienākas tā pati sociālā aizsardzība, kas jebkuram itālim.

Ja man te būtu jādzīvo vienai, nezinu, vai būtu tik vienkārši, galvenokārt milzīgās birokrātijas dēļ. Papīru kalniem te nav gala, katra sīkuma dēļ jāskrien pa n-tajiem birojiem.

Savukārt no medicīniskā skatpunkta – man ļoti "paveicās", ka šeit izdevās atklāt un ārstēt ne-labvēlīgu ādas audzēju, jo te visa aprūpe ir bez maksas. Lai gan

Viesturs Dude sācis darbu Dobeles sporta skolas direktora amatā.

UZZIŅAI

Kurzemes reemigrācijas koordinatore Kristīne Smilga:

"Ģimenēm ar skolas vecuma bērniem aptuveni gads nepieciešams adaptācijai un integrācijai Latvijas skolā. Zinām, ka ar latviešu valodas apguvi nevedas viegli, pati esmu sagatavojusi valodas apguves materiālu, ko ir izdevusi Valsts valodas aģentūra. Tāpat esmu sagatavojusi speciālu informāciju, ko izsūtu ģimenēm. Tur ir apkopots tas, ko izglītības un zinātnes ministrija lūdz ņemt vērā cilvēkiem, gatavojoties atgriezties Latvijā. Ģimenēm ļoti mīļš ir radio raidījums "Ģimenes studija", kurā tās dalās savā pieredzē. Cilvēkiem šie reālie stāsti ir nepieciešami, viņiem nepietiek ar to, ko pastāsta kādas pašvaldības vai izglītības iestādes darbinieki. Mēs, koordinatori, darbojoties ar tautiešiem, kuri vēlas atgriezties, cenšamies būt kā tilts starp viņu vajadzībām un to, kas ir nepieciešams konkrētā pilsētā vai pašvaldībā. Ja mums vaicā, kā mēs zinām par šīm vajadzībām, sakām, ka cilvēki, pie mums vērsoties, par tām ir stāstījuši. Nemot vērā, ka koordinators katrā reģionā ir tikai viens, mums ir jābūt ļoti efektīviem, lai ar visu tiktu galā. Starp koordinatoriem norit aktīva sadarbība, nepārtraukti mācāmies, jo visu laiku daudz kas mainās. Visa svarīgākā informācija no pašvaldībām par to, kādus labumus tās piedāvā ģimenēm, ir apkopota vietnē www.vietagimenei.lv.

uz operāciju bija jāgaida rindā tāpat kā Latvijā, viss, arī regulārās pārbaudes, par tāda veida operāciju un ar to saistītām pārbaudēm būtu jāmaksā. To zinu, jo biju pie onkologa arī Latvijā. Arī grūtniecības laikā visas pārbaudes – sonogrāfija, analīzes, dzemdības – tur ir bez maksas.

Taču, runājot par bērnu darziem un māmiņu pabalstiem, Latvijā noteikti ir labāka situācija. Visiem vienmēr te stāstu, ka Latvijā māmiņai bērna kopšanas atvaļinājums algas apmērā ir gadu vai pusotru. Itālijā tie ir tikai pieci mēneši (viens vai divi pirms bērna dzimšanas un trīs vai četri pēc). Ja māmiņa vēlas, var izmantot dekrēta atvaļinājumu vēl trīs mēnešus, bet tikai ar samaksu 50% apmērā, līdz gadam – 30% apmērā. Valsts apmaksāts bērnu darziņš ir pieejams no 1,5 gadiem, taču bērnu darziņš ir gaužām maz, uz tiem supergaras rindas. Visbiežāk bērns paliek mājās līdz trīs gadu vecumam, kad sāk apmeklēt tā dēvēto sākumskolu, arī valsts apmaksātu. Visām jaunajām māmiņām pienākas bonuss 800 eiro apmērā. Papildus tam, ja ģime-

nes ienākumi nepārsniedz noteiktu limitu, vēl 800 eiro un vēl aptuveni 1000 eiro, kas vairākās daļās tiek izmaksāti gada laikā, un viss. Mums, tā kā man nav darba šeit, Itālijā, pienākas visi trīs pabalsti. Ja abi vecāki strādā, pie pabalsta diez vai tiek. Tāpat Itālijā nav tādas lietas kā bezdarbnieka pabalsts.

Varu padalīties pieredzē arī no studenta skatpunkta. Šajā ziņā sociālais atbalsts te nav īpaši liels. Nezinu, vai visā Itālijā tā ir, bet te, Abrucos reģionā, nav studentu kopmītni – studentiem pašiem jāmeklē, kur dzīvot, un trīs cenas nav zemas. Tiem, kas nāk no ģimenēm ar zemiem ienākumiem, ir bezmaksas ēdnīca un transporta atvieglojumi, kā arī iespēja tikt pie stipendijas un valsts apmaksātām studijām. Stipendija, kas domāta trīs apmaksai u.tml., ir tikai 1000 eiro gadā (daudz par maz īrei), turklāt tikai nelielai daļai studentu izdodas pie šiem atvieglojumiem tikt. Manuprāt, Latvijā situācija ir labāka – ir kopmītnes, stipendijas par labām sekmēm, diezgan daudz budžeta vietu, kā arī iespēja saņemt studenta kredītu.

Tā ka es noteikti nepiederu pie tiem latviešiem, kas domā, ka ārzemēs viss ir labāk. Ir dažas lietas, kuras šeit ir labākas, bet citās jomās situācija labāka ir Latvijā. Piemēram, Itālijā nekādu interešu izglītības pulciņu skolas nav, pēcskolas aktivitātes ir pieejamas privāti un par maksu. Mans vīrs ir skolotājs, viņš pagājušajā gadā ar kolēģi organizēja scenogrāfijas pulciņu mākslas vidusskolas skolēniem – pēc pašu brīvas gribas, jo nekādu atalgojumu par to nesaņēma."

Pansionātu izvēlēšies bērni

Dobeles sporta skolas direktors Viesturs Dude šogad ir atgriezies mājās pēc daudziem Anglijā aizvadītiem gadiem. Tur viņš vadīja veco ļaužu aprūpes namu. Viņš stāsta: "Pirms 15 gadiem pavērs iespēja strādāt Anglijā. Tā kā tur bija kontakti un vieta zināma, Krimūnu pamatskolas direktora vietu nomainīju pret aprūpes mājas vadītāja pienākumiem. Atšķirībā no tiem, kas brauc darba meklējumos, es toreiz braucu jau uz konkrētu vietu – Rofantu. Aprūpes māja piederēja latviešu luterāņu draudzei. Namā tolaik bija ap 20 cilvēku, no kuriem 15 bija latvieši, tie, kuri uz Angliju bija emigrējuši pēckara laikā. Arī Rofantas muižas vadītāji bija latvieši, tāpēc nosprieda, ka ir vajadzīgs latvietis ar angļu valodas zināšanām. Man toreiz lēmums bija jāpieņem ļoti īsā laikā. Turklāt sociālajā sfērā nebija pieredzes, kur nu vēl Anglijā. Arī valodas zināšanas bija tāda līmenī, ka baidījies celt telefona klausuli. Kopumā tajā vietā nostrādāju 13 gadus, līdz īpašnieki izlēma, ka šis nams ir neren-tabls. Pirms slēgšanas Rofantas mājā bija palicis vairs tikai viens latvietis, visi pārējie bija angļi. Mēs nešķirojām, ņēmām visus, kam aprūpe nepieciešama. Mēs varējām cilvēku vajadzības apmierināt, un viņi pie mums nāca. Aprūpes nami ir privāti, un nosacījumi visiem klientiem ir vienādi. Ja bankas kontā ir vismaz 23 000 mārciņu, pakalpojums jāapmaksā pašam. Ja, dzīvojot pansionātā un maksājot par pakalpojumu, summa kontā "nobrauc" līdz 23 000 mārciņu, klients pats vai ar citu palīdzību vērsas pie sociālā dienesta un lūdz piešķirt valsts apmaksātu pakalpojumu. Angļu sabiedrībā ir tāds joks, ka vecākiem pret bērniem jāizturas labi, jo viņi būs tie, kas izvēlēšies aprūpes māju. Teju ikvienam ir skaidrs, ka vecumdienas tiks pavadītas

aprūpes mājā. Taču, piemēram, indiešus šajās aprūpes mājās sastapsiet ļoti maz vai nemaz, jo viņu kultūra nosaka, ka par ģimenes vecajiem ļaudīm jā rūpējas mājās. Arī Filipīnās nav veco ļaužu aprūpes centru. Ja Anglijā veco ļaužu pansionāts ir pašsaprotama lieta, pie mums vēl pavisam nesen ievietot savus vecākus aprūpes centrā nebija labais tonis. Tur aprūpes mājas ļaudīm vaicāju, vai ģimene nevar par viņiem parūpēties. Atbilde viennozīmīgi bija, ka viņi paši nevēlas tuviniekiem būt par apgrūtinājumu. Taču ceļš uz pansionātu nav straujš, drīzāk plūstošs. Tiklīdz personai zūd spējas kaut ko darīt, sākumā tiek piemērota mājas aprūpe. Tāpat, ja cilvēks nespēj uzkāpt otrajā stāvā, viņam sociālais dienests sagādā slidošo krēslu, telpas tiek piemērotas un aprīkotas tā, lai var pārvietoties, vai arī tiek piemeklēts mājoklis ar guļamistabu pirmajā stāvā. Vēl tiek piedāvāts trauksmes pogas pakalpojums, dažādi tehniskie palīgīdzekļi. Noskaidrojot vajadzības, viss nepieciešamais tiek nodrošināts. Ja cilvēks nav pensijā, par daļu no atbalsta pasākumiem jāmaksā pašam. Pensionāriem to visu apmaksā valsts. Tāpēc angļi saka, ka būt pensionāram ir labi.

Aprūpes nami Anglijā ir privāti, un šis bizness ir viens no ienesīgākajiem. Klienti, izvēloties pansionātu, veic pamatīgu izpēti un izvērtējumu. Viņus interesē ne tikai vieta, kur iestāde atrodas, bet arī tradīcijas, reputācija. Tāpat jāatzīmē, ka visi šie aprūpes centri regulāri tiek uzraudzīti un kontrolēti. Vēl šie nami ir sadalīti pa kategorijām. Iemītnieki tiek vesti uz teātri, koncertiem, ekskursijās, apmeklē pludmalī, notiek jogas, vingrošanas un citas nodarbības, tiek svinēti svētki – tas viss ir ierēķināts pakalpojuma maksā. Nekādos reglamentos vecos ļaudis neviens necenšas ielikt, katrs var dzīvot, kā vēlas, savu istabu iekārtojot ar mīļām lietām. Bet tāpat jau daudziem ir grūti, jo māc skumjas pēc mājām. Skumjākais ir tas, ka ir ģimenes, kurās bērni ļoti reti savus vecākus apmeklē, atsūta tikai svētkos kartīti ar atvainošanu."

Sabiedrības integrācijas
fonds

Materiāls sagatavots ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

PĀRDOD

Veikalā *Dagus*, Liepājas ielā 51, apjomīgas sieviešu **VIJSJAKAS**, kleitas, bikses, apavi. Segas.

SIA *AJG plus* – sazaģētu lapkoku nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Sausu, skaldītu **MALKU** maisos un kravās, piegādā. Tālr. 26544462.

Sausu, skaldītu **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu alkšņu **MALKU** maisos, cena 2,50 eiro. Sadarbojamies ar sociālo dienestu. Tālr. 24957247.

PĒRK

Vieglās **AUTOMAŠINAS, TRAKTORUS** un inventāru. Tālr. 26104984.

AUTOMAŠINAS. Tālr. 27806461.

Pērku remontējamus **TRAKTORUS**: *MTZ 82, 52, 80, T 40 AM, 25, 16* un citus. Tālr. 26100137.

Veco **PAPĪRNAUDU, MONĒTAS**, saktas, figūriņas, apbalvojumus. Tālr. 26499892.

RAGUS. Tālr. 22048516.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *Lateira* pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** (arī apgrūtinātus un nenokārtotus), bīzīs un cīrsmas visā Kurzemē. Kārtojam dokumentus. Tālr. 27030802, mezi@lateira.lv.

Bērza, ozola, oša **ZĀĢBAĻĶUS**. Tālr. 29428876.

Pērk ozola un oša **ZĀĢBAĻĶUS**, ozola un oša kamīna malku (3 m). Tālr. 29997742.

Lāzermedicīnas klīnika

Kuldīgas veselības centrā, Ventspils ielā 12, proktologa un vēnu ārsta pieņemšana **trešdien, 12. decembrī**; pieņems Dr. Mauriņa lāzermedicīnas

klīnikas **ĶIRURGS, FLEBOLOGS, PROKTOLOGS** Dr. INTS BRUŅENIEKS.

Iepriekšēja pieteikšanās uz ārsta maksas konsultāciju pa tālr. 67374747.

Apkalpojam pacientus ar ERGO polisēm.

Proktologa pieņemšanai decembrī – **40% ATLAIDE!**

 SIA "Cēsu gaļas kombināts" par augstām cenām iepērk **JAUNLOPUS un LIELLOPUS** 26185703 • 25573447 • 29172343

MEŽA ĪPAŠNIEK, ZVANI UN PĀRLIECINIES!

Latvijas mežsaimniecības uzņēmums SIA *VERTEX* pērk meža īpašumus, cīrsmas un augošus kokus par visaugstākajām cenām. Cenas līdz pat 15 000 EUR/ha.

Izgatavojam meža inventarizācijas lietu, cīrsmu skices, palīdzam sakārtot visu veidu dokumentāciju. Garantējam profesionālu un godīgu attieksmi. Samaksa līguma slēgšanas brīdī. Zvaniet pa tālr. 28368838, 26129919, rakstiet: info@lmu.lv!

KONKURSS

Atmini un brauc uz Briseli!

Konkurss beidzies. Paldies 17 dalībniekiem par atsaucību!

Pareizi atbildējuši visi: Niks Kreiders, Gunta Kapeniece, Inna Bondare, Maija Viļuma, Indra Iveta Gaile, Gīta Reboka, Aija Kņaze, Kitija Birze, Laine Lauva, Igors Leontjevs, Madara Alecka, Inta Laķe, Gunta Grundmane, Zigurds Zass, Ausma Kreidere, Lana Leonova un Emīls Rožlejs.

Lai noskaidrotu, kurš dosies uz Briseli, visi dalībnieki aicināti uz tikšanos ar Eiropas Parlamenta deputāti Inesi Vaideri **28. decembrī 15.00 Kurzemnieka redakcijā** Kuldīgā, 1905. gada ielā 19.

(Laine Lauva un Emīls Rožleja lūgti šonedēļ ar redakciju sazināties pa tālr. 63350568.)

23. novembra mīklas atbildes

Horizontāli: 5. Plenārsēdes. 7. Austrija. 10. Eiro. 11. Astoņi. 12. Ekonomika. 13. Vācija. 14. Malta. 15. Brīvība. Vertikāli: 1. Divpadsmit. 2. Eiropadome. 3. Desmit. 4. Meierovics. 6. Karogs. 8. Jelgava. 9. Labrīt.

30. novembra mīklas atbildes

Horizontāli: 3. Vācija. 6. Krievija. 7. Jelgava. 9. Erasmus. 11. Eiropas. 13. Astoņi. 14. Vienotība. 15. Freiberga. Vertikāli: 1. Gruzija. 2. Roberts. 4. Septembris. 5. Piecus. 8. Lisabona. 10. Kronvalds. 12. Zviedrija.

 SVEASKOG BEZ MAKSAS ATTĪRA NO KRŪMIEM laukus un citas aizaugušas platības. **PĒRK** zarus, cīrsmu atlikumus, šķeldojamu materiālu. ĀTRA SAMAKSA. **25 622 293 (Āris)**

ATJAUNO VANNU EMALJU. Tālr. 20605520.

Laikraksta *Kurzemnieks* kalendāru 2019. gadam var nopirkt:

- *Kurzemnieka* redakcijā;
- apgāda *Zvaigzne ABC* grāmatnīcā Kuldīgā, Mucenieku ielā 33;
- J.Rozes grāmatnīcā Kuldīgā (veikalā *Rimi*);
- veikalā *Dārziņš* Kuldīgā, Baznīcas ielā 15;
- veikalā *Jumis* Skrundā, Raiņa ielā 10.

PATEICĪBA

Miļš paldies Kuldīgas novada domei, Centra vidusskolai, 1953., 1957. un 1961. gada ābečniekiem par jaukajiem sveicieniem manā jubilejā.

Aina Strautmane

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieiekties 95. koda (dienas grupai), kā arī A, B, BE, C, CE autovadītāju kursiem Kuldīgā. Sīkāka informācija pa tālr. 29491388, 29182826.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS – STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

SIA *Energoparks* tīra **APAUGUMU**, pērk zarus šķeldošanai, kā arī gatavu šķeldu un skaidas. Tālr. 28813110.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošanai un cīrsmas izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

LĪDZJŪTĪBAS

*Daudz Dieva dārzos ziedu,
Pacel acis: gaisma mirdz.
Tomēr skaidākais no visiem –
Mātes svētums, mātes sirds.*

/V.Mora./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Arnim Kalniņam ar ģimeni, mammu zemes klēpī guldot.

Niedru mājas iedzīvotāji

*Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.*

/S.Kaldupe./

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, VALIJU HARIJU BIEZBĀRDI mūžībā pavadot.

Kaimiņi

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, AINU PRIEDOLIŅU mūžībā pavadot.

Z/s Laivenieki

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, no AINAS PRIEDOLIŅAS atvadoties.

Agrita un Dainis

*Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.*

/S.Kaldupe./

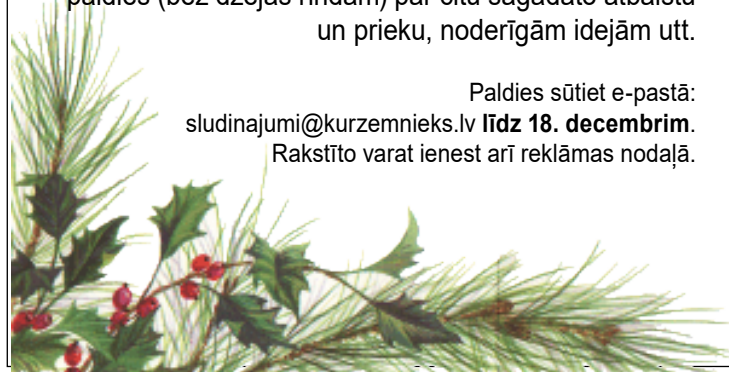
Izsakām līdzjūtību Intai Macpaneī, brāli mūžībā aizvadot.

Rīta, Liena, Rasma

Paldies Ziemassvētkos!

Kurzemnieks piedāvā privātpersonām un biedrībām laikraksta Ziemassvētku numurā **BEZ MAKSAS** pateikt paldies (bez dzejas rindām) par citu sagādāto atbalstu un prieku, noderīgām idejām utt.

Paldies sūtiet e-pastā: sludinajumi@kurzemnieks.lv līdz **18. decembrim**. Rakstīto varat ienest arī reklāmas nodaļā.

 DAILES TEĀTRIS

Sēd uz sliekšņa pasacīna

VECGADA KONCERTS 2 DAĻĀS

PIEDALĀS: VITA VĀRPIŅA, ILZE KUZULE-SKRASTIŅA, ĒRIKA EGLIJA, INITA SONDORE, LELDE DREIMANE, ĢIRTS ĶESTERIS, ARTIS ROBEŽNIEKS, ARTŪRS SKRASTIŅŠ, GINTS ANDŽĀNS

REŽISORS – DMITRIJS PETRENKO
NO 2018. GADA 21. DECEMBRA

VĀRDADIENAS

No 10. līdz 16. decembrim
 10. Guna (2021), Judīte (640)
 11. Voldemārs (1869),
 Valdemārs (153),
 Valdis (6638)
 12. Otīlija (108), Iveta (8783)
 13. Lūcija (1568), Veldze (17)
 14. Auseklis (93),
 Gaisma (35)
 15. Johanna (51), Hanna
 (344), Jana (4353)
 16. Alvine (175)

Populārākie:
 Iveta un Valdis.

Daudz vārdabērļu nav nācies sastapt

Valdis Devjatņikovs, fizioterapeits Kuldīgā
 – Nezinu, kādēļ vecāki izvēlējušies vārdu Valdis, bet zinu, ka vecmāmiņa ieteikusi citu. Neatceros, kādu, bet, kad man to pastāstīja, es par vecāku izvēli nopriecājos. Vārds man patīk. Domāju, ka tas ir diezgan rets, jo daudz vārdabērļu neesmu sastapis. Mācījos Vecumnieku vidusskolā, un tur bija tikai vēl viens. Bet ģimenē trim radiem ir tāds vārds: krusttēvam, viņa dēlam un radniekam Krustpīlī. Ja vairāki Valdi sanāk vienuviet, ir grūti, jo nevar saprast, kuru sauc. Tam, ka vienādu vārdu īpašniekiem būtu līdzīgas īpašības, neticu, izņemot vārdu Emīls – tiem gan visiem ir kas kopīgs. Skolas laikā *čomi* mani sauca par Valdiņu, un arī tagad viņiem esmu Valdiņš, citiem – Valdis. Vārda dienu agrāk svinēju, bet nu vairs ne, pat kūciņu nenopērku. Bet citus gan viņu svētkos apsveicu.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 10. DECEMBRĪ

Dienas garums – 6 st. 53 min.
 Saule lec 8.50, riet 15.43.

Naktī +1°...+2°

Dienā +1°...+3°

RĪT, 11. DECEMBRĪ

Dienas garums – 6 st. 51 min.
 Saule lec 8.51, riet 15.42.

Naktī 0°...+2°

Dienā +1°...+2°

Lasi mūs arī internetā: www.kurzemnieks.lv!

KONKURSS

TĒLOTĀJMĀKSLAS SPĒLE

183. kārtā
 Šis mākslinieks (1825–1905) bija akadēmiskā stila franču gleznotājs. Augsti atalgots, tomēr 20. gadsimtā gandrīz aizmirsts. Līdz ar figurālās glezniecības atdzimšanu 80. gados interese par viņu atkal pieaugusi. Strādājis par pasniedzēju Žuliana akadēmijā, viens no viņa skolniekiem bijis Anrī Matiss.
 Atbildes gaidām līdz 12. decembra 11.00: *Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

182. kārtas atbilde: Antons Rafaels Mengss, *Parnass* (1761).
Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Ausma Kreidere, Indra Ābelīte, Mārcis Kalējs, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Peters Dals.

ASTROLOĢISKĀ PROGNOZE

/11.–17. decembris/

Jolanta Hercenberga, astroloģe

Auniem pienākas atvaļinājums. Tālāks brauciens nāktu par labu pašsajūtai, tādēļ, ja vien iespējams, līdz gada beigām tās jāieplāno. Ar izvēdinātu galvu arī darbi labāk veiksies.

Vēriem būtu prātīgi domāt par biznesu un naudas lietām, jo iesāktie darbi būs ienesīgi, tomēr ne visiem tas izdosies. Tauriņi pakrūtē virzīs domas uz sirdsāķīša pusi.

Dvīņiem, kārtojot ienākumu lietas, uz priekšu jāvirzās, bet apdomīgi. Risks diez vai atmaksāsies, tādēļ vislabāk turēties pie pārbaudītām vērtībām.

Vēžiem būs plaša sirds. Nevienu vien varēs sastapt labdarības tirdziņā, pie ziedojušu kastes

vai dzīves pabērnu glābšanas pasākumā. Romantiskajās attiecībās viss būs rožainās krāsās.

Lauvas centīsies izprast ne tikai procesus, bet arī iemeslus. Apcerība mudinās ieklausīties sevī un respektēt vēlmes. No malas tas var izskatīties kā egoisms.

Jaunavām jārusinās pa ģimenes līdzi, kur gan lietas, gan mīļie cilvēki prasīs uzmanību. Jāuzlabo, jāpārkarā, kāds jāsamīļo.

Svariem pienākumi neļaus soļiem pierimt un runas plūdiem apstāties. Čaklums ir uzteicams, bet jāraugās, lai ar aizņemību neapbēdinātu tuvākos. **Skorpionus** skaistuma un mīlas planēta Venēra aplaimojusi ar šarmu. Ikvienas kompānijas centrā nonākušos komplimenti apbērs no visām pusēm.

Strēlniekiem var likties, ka

kādu laiku tie riņķojuši pa apli un atkal nonākuši punktā, kur viens ceļš jāizvēlas. Varbūt der tas, kas atnāk viegli un sakārtojās kā mozaikas gabaliņi?

Mežāžiem patiks nolīst tālāk no svešām acīm un iztēloties sev vien un tuvākajiem zināmus plānus. Uzkrājumi neveidosies, jo patiks tērēt ar vērienu.

Ūdensvīriem var uzpeldēt atklājumi, kādas attiecības ar tuvajiem ir patiesībā, nevis kādas tās tiek pasniegtas, lai izpatiktu. Jāuzņemas iniciatīva un jārikojas vēlamajā virzienā.

Zivis ar dzīvesprieku būs tik dāsni aplaimotas, ka arī tuvākie nesūdzēsies par garlaicību. Karjeras plāni tiks īstenoti ar entuziasmu.

Čika laiks:

10.XII 23.27 – 11.XII 1.40
 13.XII 12.20 – 14.40,
 15.XII 13.49 – 16.XII 2.44.

Uzzied naudas koks

Latvijas Universitātes botāniskā dārza sukulentu siltumnīcā bagātīgi uzziedējusi portulaku krasula, kas plašāk pazīstama kā naudas koks. Mājas apstākļos tas zied ļoti reti.

Ticējums vēsta: ja uzziedējis naudas koks, īpašniekam gaidāma liela veiksmē un labklājība.

Krasulām ir vairāki simti sugu. Populārākā ir olveida jeb portulaku krasula (*Crassula portulaca*). Tās izcelsmes vieta ir Dienvidāfrika, taču mūsdienās tā tiek audzēta arī citviet pasaulē. Augs zied baltiem vai gaiši rozā ziediem, taču mājās tas notiek tik reti, ka cilvēkiem bieži izveidojies maldīgs priekšstats – naudas koki nezied.

Lai krasula uzziedētu, svarīgi ievērot miera periodu, kurā augam tiek daudz gaismas un pazemināta temperatūra. Šis

periods sākas rudenī (aptuveni oktobrī). Tā laikā jānodrošina temperatūra no 12 līdz 15 grādiem. Laista reti. Ja gaisa temperatūra noslīd zem +12 grādiem, laistīšanu uz laiku pārtrauc. Miera periodā naudas koks jānovieto gaišā vietā – ziedi veidosies tikai tad, ja

gaismas būs pietiekami. Ziedošais naudas koks apskatāms sukulentu siltumnīcā katru dienu 10.00–16.00, informē botāniskā dārza pārstāve Agnese Reķe.

Jana Sūrums
 LU botāniskā dārza arhīva foto

NEZINI, KO DĀVINĀT SVĒTKOS?
 Kurzemnieka abonementa dāvanu karti!
 To var iegādāties laikraksta redakcijā 1905. gada ielā 19, Kuldīgā. Vairāk pa tālr. 63324881.